

ERDÉLYI LAJKA

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Hétlét: Egész évre 600, félévre 300, negyedévre 200, egy hónap 70 lejt. Magyarországon; Egész évre 90 P. félévre 45 P. negyedévre 30 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

KÖZBESZÓLUNK

MÉG MINDIG NEM TUDJUK: „IDEGENEK” VAGYUNK-E? Végre nyilatkozott a belügyi alminiszter, hogy mit ért „idegen” nyelvnek. Ferenczy Zsigmond magyarpartii képviselő egyenes kérdésre azt válaszolta, hogy „ami nincs nemzeti nyelven írva, az mind idegen.”

Ez a felelet se egészen szabatos, mert a belügyi alminiszter „nemzeti” nyelvnek gondolhatja a románát, de mi viszont „nemzeti” nyelvnek gondolhatjuk a magunk kisebbségi nemzetének is a nyelvét. A „nemzeti” jelző, a „nemzet” fogalma nemcsak a néptöbbség nemzetét illeti meg.

Jorga professzor egy párizsi előadásán a romániai új alkotmány óta fejtegette, hogy Erdélyben a magyar és német nép történelmi nemzetet alkot. Nem „nemzetiség”-et, hanem „nemzet”-et. A „nemzetiség” szó — mondotta Jorga — csak annak a kifejezése, hogy valamely meglevő nemzet-állapotot tagadni és elhomályosítani akarunk.

Jorga professzor felfogása szerint tehát Románia területén a magyarság is nemzet. Ez pedig idegen csak akkor lehetne, ha valaki az országhoz való csatolásunkat tagadná. A belügyi alminiszter bizonyára nem akar bennünket így megtagadni.

Ha pedig így nemzet vagyunk itten, akkor a mi nemzeti nyelvünk se lehet idegen.

A SZENVEDÉSBŐL ÖSSZETARTÁSNAK KELL LENNIE. Szabó Béni magyar képviselő, az iparostársadalom csodálatos munkaképességű tagja, fájdalommal leveleiben adja tudtul, hogy mindenféle közéleti szerepléstől visszavonul. A képviselőségtől is, az iparos-szervezetekben való vezető helyeitől is, a társadalmi életben elfoglalt egyéb pozícióiból is.

Százszámra vitte és gondozta mások ügyeit, ezerszámra írt leveleket, utazott mindenütt, s amellelt saját szűcsipari műhelyében is helytállott. A másokért való munkát pedig mind-mind csak a saját költségén végezte. Óriási önmérszlet volt ez, amit végzett bámulatos fáradhatatlansággal.

És nem is ez az önmérszlet, nem is a kifáradás viszi a visszavonulásba, hanem az, hogy amikor az iparostanoncokért akart valami fontosat tenni, ebben őt a saját magyar iparostársai szavazták le. Erre sóhajtott fel a Szabó Béni levele mély keserőséggel: „Mi iparosok nem szenvedtünk eleget ahhoz, hogy az összetartás nagy erőhatalmát tudjuk megteremtteni.”

Az egész magyar társadalomra ráillik ez a sóhajlás. De éppen azért, mert így van, a Szabó Béniknek nem a visszavonulást kell választaniuk. Hanem azt, hogy készen álljanak a további szenvedések idejére az összetartás hívó erejével.

Hogy a szenvedésből összetartásnak kell következnie, azt ugye látják előre mások, csak az olyan emberek, mint Szabó Béni.

TAPOGATÁS A KAMAT KÖRÜL. A Popovici igazságügyminiszter törvénytervezete után még másoknak is volt ötlete az adósságrendezésről. Végére most vasárnap magának a miniszterelnöknek is felszínre került egy

A király kihallgatta Gogát, Tatarescut és Juniánt a Skoda-ügyben

Seletzki állítólag kiadta azokat a politikusokat, akik segítettek neki. — Átszervezik a hadügyminisztériumot

Bukarest. Saját tud. Pomponiu és Hotineanu hadbíróalezredek, akik Prágába utaztak, hogy a Skoda-gyárnál lévő sifre-kulccsal Seletzki titkos levelezését és feljegyzéseit megfejtsék, valószínűleg a hét végén érkeznek haza. Addig a vizsgálat csak lassú lépésekben haladhat. Pomponiu távollétében Konya Edward hadbírórnagy foglalkozik a Seletzki-üggyel.

Tegnap délután ismét kihallgatták Seletzkit, aki állítólag olyan vallomást tett, amely szenzációs fordulatot fog adni a vizsgálatnak. Néhány politikust nevezett meg állítólag, akiknek befolyását hasznosította volt bizonyos körökben.

Már el is rendeltek a hírek szerint ezeknek a politikusoknak a kihallgatását s minthogy vannak közöttük országgyűlési tagok is, szó van arról, hogy a katonai vizsgálóbíró kérni fogja immunitásuk felfüggesztését.

Az Amza-ügy vizsgálatával megbízott Gorschi tábornok tegnap kihallgatta mindazokat a tábornokokat, akik a multban parancsnokai voltak Amzának és joguk volt minősítési lapot készíteni róla.

A Skoda-ügy adókihágási részében a

penzügyminisztérium közegei folytatják a vizsgálatot.

A Skoda-üzem különben szakértőket fog kiküldeni álláspontjának képviselőire a román hatóságok előtt.

Vajdának a szenátusban tett javaslata értelmében rövidesen parlamenti ankétát küldenek ki a Seletzki-ügy vizsgálatának ellenőrzésére. Samsanovici hadügyminiszter a szenátus tegnapi ülésén már elő is terjesztette a hadügyminisztérium újjászervezéséről szóló javaslatot, amely a hadiszervezetek előkészítéséről intézkedik.

A király Gogát, Tatarescut és Juniánt kihallgatta a Seletzki-ügyben

Bukarest. Saját tud. Goga Oktávián tegnap audiencián volt a királynál. A kihallgatás délután fél négytől ötig tartott. Azután Juniánt fogadta a király, majd pedig Tatarescu volt belügyi államtitkár. Ez utóbbi kihallgatásnak azért tulajdonítanak jelentőséget, mert Tatarescu épp tegnap délelőtt a katonai ügyészségen átvizsgálta a Seletzki-ügy iratait s ezeken kívül számos egyéni értesülése van Seletzki tevékenységére nézve.

A Magyar Párt bejelentette, hogy nem fogadja el a pénzügyi szervezet törvényjavaslatát

Bukarest. Saját tud. A kamara tegnapi ülésén a Magyar Párt nevében Ferenczy Zsigmond szólt hozzá a helyi pénzügyi szervezet törvényjavaslatához.

— A kormány — mondotta Ferenczy — nem tart logikai sorrendet a gazdasági jellegű törvények meghozatalában. Az államháztartás költségvetésének egyensúlyáért feláldozza az egyéni gazdaságokat, holott mindenekelőtt ezeknek az egyensúlyát és nyugodt fejlődését kellene biztosítani. Mindaddig, amíg a pénzügy-

miniszter üdvös törvényhozási intézkedésekkel nem tud egyensúlyt teremteni az egyéni gazdaságokban, az államháztartás költségvetési egyensúlya is illuzórius.

— A mezőgazdák, iparosok és kereskedők nem bírják el a reájuk kirótt adókat és illetékeket. Ez összeomlásukhoz vezet s a kidőlt adóalanyok végeredményben az államháztartás költségvetési egyensúlyát is megingatják.

Bejelenti, hogy a Magyar Párt nem fogadja el a javaslatot.

adósságrendező törvényterve. A miniszterelnök el is fogadta alapként, egy szövegező bizottság tovább fűrt-faragott a tervet, s szerdán már a parlament elé terjesztik az új törvényjavaslatot.

Lényege az, hogy az adósságok öt évi moratóriumot ad, amit további öt évvel lehet meghosszabbítani. A tíz év alatt csak kétszázalék lesz a kamat. Ha a hitelező ki akarja védeni ezt a hosszas nemfizetést, akkor a kifizetőknél feletartozás elengedésével, a nagyobbaknál egyharmad tartozás elengedésével kikényszerítheti az azonnali törlesztéseket. Ezek után azonban négyszázalék a kamat.

Látnivaló, hogy az új törvényterv is ott tapogat a kamat körül; a kamatok enyhéségével ad moratóriumot, vagy azzal írja elő a tőkeelengedéseket. Az előző törvénytervek is mind-mind a kamat körül tapogattak. Azonban mégis inkább a kölcsöntőkébe nyultak bele, s emiatt kifogásolhatók a tulajdon elve szempontjából.

Az adósságok a kamatok túlzása miatt lettek végzetesek az embereknek. Amíg nem ezen a ponton ragadják meg az adósságrendezést és nem a kamatok törlesztését teszik e rendezés lényegévé, addig csak tapogatás lesz mindig, de soha se lesz határozott adósságrendezés.

Renoi kapitány bűnei a katonai ügyész megvilágításában

— A temesvári hazaárulási és kémkedési pör —

Temesvár. Saját tud. Renoi Miklós ötös vadászrezdabeli kapitány kémkedési bűnpörében az egész keddi tárgyalást jóformán csak Balsianu alezredes, katonai ügyész vádbeszéde foglalta le. Az ügyész estére már ugyyszólván rekedt volt. Bebizonyítottak látja a kapitány saját emlékiratából, hogy Renoi kapitány összesen harmincöt levelet kapott Budapestről. Ezek mindegyike instrukciókat tartalmazott.

Stürmerné utján mingyárt első ízben kétszázötven dollárt kapott, avval a meghagyással, hogy takarékoskodjék a pénzzel. Takarékoskodnia kell azonban a küldendő jelentésekkel is; csak konkrét és fontos dolgokat küldjön, mégpedig kópiákat. Jelentéseinek nyelve román vagy magyar lehet, szakkifejezéseket azonban mindig románul küldjön, hogy félreértések ne legyenek. Stürmerné csak két levelet hozott neki. Erre parancsot kapott, hogy szakítson az asszonnyal, mert kémiszolgálatra alkalmatlan; harminc napon belül kell ennek megtörténnie, különben nem reflektálnak a szolgálataira. Több levelet postán, Bukaresten keresztül kapott; ezek a Gara de Nordon lettek feladva. Főleg a következő iratok kópiáit kérték Budapestről: az első gyalogsági divízió akcióstervét; ehhez a csapatok felvonulási tervét (ordin de bateie). Működése technikájához tartozott még az az utasítás is, hogy ha bármilyen csekély gyanút fognának ellene, azonnal hallgasson el jelentéseivel s adjon értesítést, hogy szüntessék be a levelezést Budapestről is. Minden kapott levelet nyugtázzon.

Renoi kapitány fel akarta törni a divízió páncélszekrényét.

Az emlékiratban felemlíti ezután a vád alá helyezett kapitány, hogyan látott neki a munkának. Renoi már az első sorszámu jelentésében közölte a magyar katonai kémszervezettel, hogy őreá bármikor számíthatnak. Mindent meg fog tenni, nagyon óvatos lesz. Az első divízió akcióstervét megszerezni nem gyerekszerű. A hadosztályparancsnokság páncélszekrényben őrzi. Jómaga hajlandó azonban, ha kell, a legnagyobb kockázatra is. Akár betörést is végez és feltöri a páncélszekrényt. A felvonulási terv megszerzése csak annyiban

körülményes, mert azt apránként kell összedznie; húsz levélbejelentésre fog terjedni. A maga részéről ajánlja a következő iratok elküldését: Mobilizációs instrukciók; az egész román hadsereg szervezete; titkoskulos. Mindig így írta alá magát: Jani. Közölte Budapestről, hogy a gyanút kikerülendő, nem fizetett adósságot, hanem a pénzt elmulatta, elkártyázta. Teljesen benne akart élni a kémkedés világában, ezért kémkedést tárgyaló filmeket nézett meg, ilyen tárgyú könyveket olvasott. Egy Bukarestből kapott levélben közli a magyar kémszervezet, hogy nem kívánja tőle, hogy a szándékolt betörést végrehajtsa. Ha azonban mindenáron meg akarja tenni, cselekedjék a belátása szerint. Az akciótervet mégis meg szeretnék kapni, a mobilizációs rendelkezésekre is szükségük van. Renoi kapitány az utóbbi közlését meg is kezdte, 2-től 9. számú levelei ezt tartalmazták. A használatos hivatalos titkosírás kulcsát előbb nem kívánták, utóbb mégis kérték. Elküldte. De egy régít, már nem használatos.

— És mégis az akkor érvényes kulcsot

A ma legidősebb könyve!

MIGRAY JÓZSEF
A MARXIZMUS
CSÖDJE

Ára 120.— Lei.

∞

Szent István-Társulat kiadása.

«Erdélyi Lapok» könyvosztálya.

A nőmozgalom és az okkultizmus a katolikus világnézet megvilágításában

A Katolikus Népszövetség világnézeti tanfolyama fogalommal vált Kolozsváron. Szerda délutánonként zsufolásig megtelik a plébánia nagyterme őszinte érdeklődőkkel. Az előbbi három előadás sikere ismétlődött meg a tanfolyam március 29-én tartott, negyedik előadása alkalmával. Margit testvér, az országszerte ismert, kiváló szociális testvér a katolikus nőmozgalomról, dr. Ambrus Imre pedig az okkultizmusról adott elő.

Margit testvér fejtegetésének a következő volt a menete:

A kereszténység volt az első, amely azt hirdette, hogy a férfi és a nő örökéletre hivatott, egyenrangú lények. A kapitalizmus viszont ki akarta és ki akarja használni a nőt, mint olcsóbb munkaerőt, ezért kiragadja a családból. Tekintettel arra, hogy az emberiségnél több, mint fele nő, ez katasztrofális helyzetbe sodorhatja a férfit. De rettenetes helyzetbe sodorja a természet által gyöngébbnek teremtett nőt is, akire most már a gondok, a munka, a verseny, az adófizetés, a dolgozó

élet minden terhe nehezedik, anélkül, hogy családi kötelességei és gondjai megszűnnének. Legfőképpen azonban anélkül, hogy kötelességeinek megfelelő jogai is lennének. Nagyon természetes ezek után, hogy a férfiként dolgozó, kapitalizmus által kihasznált nő bele akar szólni a világ folyásába és kötelességei mellé jogokat is követel. A nőmozgalmat tehát nem a nő kezdte, hanem öntudatlanul a tőkével dolgozó férfi, aki a nőben versenytársat teremtett a dolgozó férfinak. Minél inkább ipari egy állam, annál nagyobb méretű a nőmozgalom. Németországban mostanában több, mint 4000 könyv jelent meg a nőmozgalomról.

Ennek a fentebb vázolt helyzetnek igen áldatlan következményei vannak. Első ilyen következmény a nő degenerálódása. Nyilvánvaló, hogy a gyöngé fizikumú nő nem bírja ki a kétfős feladatot, a kenyérkeresés és a család terheit. A férfi napi munkája után pihenhet, a nő számára csak akkor kezdődik a házi munka, amely egymagában is elég volna arra, hogy a nő minden energiáját lekösse. Ezt a degenerálódást semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy husztól negyven évig, az u. n. anyasági korban a munkásnő halandóságának az aránya hirtelen emelkedéssel sokkal magasabbra szökik, mint amilyen a férfiak halandósági aránya ebben a korban. A másik ijesztő tünet a hihetetlen arányú cse-

küldte — jegyzi meg olvasás közben a katonai ügyész. — Azt, amely 1932. szeptember 15-ig volt érvényben.

Utasították aztán Budapestről a kapitányt, hogy igyekezzék a hatodik hadtesthez kerülni, mivel onnan információk kellenek. Kérdést intéztek hozzá, hol van a tüzérségi tisztek iskolája és milyen indokok igazolják annak elhelyezését. Megírta, hogy az iskola Temesvárott van, mert itt alkalmas kaszárnya áll rendelkezésre.

Pénzzavarok.

Renoi kapitány mindinkább pénzzavarokba keveredett. Egymásután írta „jelentéseit”, amelyekben pénzt kért. Az írták, nehéz küldeni, legjobban ha valahol külföldön találhat ad. Meg is lett határozva, hogy Abbázián, a Hotel Edenben veheti fel a pénzt. A tizenharmadik levél után egyelőre beszüntetett minden közlést, végül mult év augusztusában megírta, hogy nem mehetett Abbáziába, mert nem volt pénze hozzá. Ujra azon utasítást kapta, helyeztesse el magát Temesvárról, mert innen nincs már információra szükség. Vagy Erdélybe kerülnön, vagy a hadügyminisztériumba. Közölte is aztán, hogy a hatodik hadtesthez kerülnön, vagy a vezérkarhoz, vagy az első divízió parancsnokságához. Stürmerné után özvegy Penkaláné volt a kurirja, ha nem küldött postán levelet. Az özvegyasszonynak, aki nál egyszer lakott, előadta, hogy válik s Pesten egy igen gazdag hölgy a menyasszonya. Avval azonban úgy kell leveleznie, hogy avatlatlan kezekbe ne kerüljön egy sor se. Így bírta rá az asszonyt, hogy Pestre utazzék, annál is inkább, mivel rokonságát is meglátogathatta. Az asszony az instrukciók értelmében a Lánchídfőnél lévő Gresham-kávéházba ment, ismeretőjel: sárga gomb a kabáton. Jött is egy úr és mondotta, hogy a nővére, akinek a levél szól, beteg. Átadott egy „kölnivizet”. Ezentul már Penkalánéhoz is jöttek levelek, de „M” betűs jelzéssel: ezeket az asszony nem bontotta fel. (M = Miklós, a kapitány keresztnéve). A bukaresti levelek direkt a kapitány címére érkeztek. A magyar kémszervezet részéről két személy levelezett vele. Egyik „T” aláírást használt, a másik „1800” jelzést. Renoi Penkaláné utján ötszáz, majd száz dollárt kapott. A teljes összeg, amit szolgálataiért kapott, százhetven ezer lei. Egyizben felszólították, hogy filmfelvételeket is készítsen; az idea tetszett neki, rögtön írt is: hogyan csinálja ezt? Vásárolt is szakkönyveket s ezeket bujta. — egy ilyen könyv a házkutatás alkalmával elő is

csemőhalandóság, amely a kisgyermek anyánaküliségéből következik. Érdekes statisztikai adatok állapítják meg azt, hogy hosszabb sztrájkok idején hirtelen csökken a csecsemőhalandóság. Miért? Mert az anya otthon van a családban és gondozhatja gyermekeit. Végül nem utolsó következmény a családi nevelés nélkül maradt gyermekek teljes demoralizálódása sem, amely ma már állami problémává fejlődött.

Már most fontos tudnunk, hogy milyen álláspontot képvisel az Egyház a nőmozgalommal szemben. Az Egyház álláspontja az, hogy a nő igazi helye, igazi eleme a család. De a családból való kisodródás tényével is számolni kell és a következményeket — a női jogokért való küzdelmet — az Egyház is elfogadja. Természetesen különbséget kell tenni a vallástalan feminizmus és a keresztény nőmozgalom között. A keresztény feminizmus igazságos egyenlőségre törekszik. Ennek a gondolatnak megtestesítője a Katolikus Női Párt, amelynek alap gondolata, hogy a kereszténységnek át kell hatnia mind az államéletet, mind a várospolitikát. Ez a gondolat fontos és nem az, hogy a választásoknál néhány száz szavazattal több legyen az urnákban. A Kat. Női Párt úgy nézi a nőt, mint a családnak és társadalomnak részét és sohasem állítja szembe a férfivel. Tudatosan a férfit és gyermekért is dolgozik. Nem értelmetlen

Okvetlen vegye meg

Kapható minden újságárusító helyen.

6 leírt a Történelmi Magyar Népkönyvtár első számát, amelyből a magyar nép ezeréves sorsát, bánatát ismeri meg.

HIRLAPIRODA

Tilcaud-Mező-Telegd

(Jud. Bihar)

A postai megrendetés címe:

Mihály-fejes 20 leiesek...

Bevonták a Mihály-fejes Régi huszleieseket, Polgár! Kinek van belőle, Ne sirasd az esetet... Száz százalékkal beváltja Kossuth-utcán a Deutsch-cég Oly szövetet szolgál érte, Mit nem látott szem már rég.

Scherg Vilmos és Társai R.-T. posztógyárak

összes gyártmányai legolcsóbban beszerezhetők:

Deutsch posztóáruház-ban

Oradea, Strada Ianku (Kossuth-u.) 1. Fekete Sas palota.

került. Hogy elhelyeztetését kérhesse, román nyelven könyvet írt „A gazdagság kulcsa” címen. Pontos kimutatja, hogyan kell gazdálkodni és hogyan lehet a fizetésből tíz százalékot megtakarítani. (Érdekes, hogy Renoi maga annyira el volt adósodva, hogy egy év alatt sem kapott ki annyit a fizetéséből, amennyi egyhavi járandósága...) A katonai ügyész igen dicséretes munkának nevezte ezt a könyvet, amelyért tényleg előmenetel járhat ki, de kiegyenesedve, kinyújtott kezével a vádlott-ra mutatva, kijelentette:

— Te azonban a gyakorlatban nem eszerint éltél! Te magadat, hazádat és népedet eladtad!

A külföld többet tud rólunk...

Az emlékirat, amely a katonai ügyész szerint különösen annyiban hiányos, hogy a Renoi által küldött legfontosabb titkos akták benne felemlítve nincsenek, s amely emlékiratot a kapitány „tervezetnek” is nevez, megállapítással zárul: A kapitány mindezen működéséből azt a szomorú gyakorlati tapasztalatot szűrte le, hogy Magyarország többet tud mirőlünk, mint mi örola.

Szerdán déli 2 óraker, lapunk zártakor a tárgyalás még tart és ítélethozatalra csak estefelé kerül a sor.

Kolozsvár polgársága csak asszisztálhatott a városi közgyűlés költségvetési tárgyalásnál

A csalódások sora érte a pályázókat a hatvanmilliós költségvetésben

Kolozsvár. Saját tud. Tegnap délután kezdte meg a városi tanács nyilvános megvitatását a költségvetésnek, amelyről Deleu polgármester bejelentése szerint úgy tűnt fel, hogy a város polgárai közül bárki hozzászólhat a költségvetés tárgyalásához. Nagy csalódást keltett azonban, hogy a tétélekhez senki nem szólhatott hozzá s a polgármester kijelentette, hogy aki akarja, véleményét írásbeli memorandumban nyújtsa be. A hatvanmilliós költségvetés tárgyalása kedden délután 5 óraker kezdődött, este 9-ig tartott és szerdán délelőtt 9 óraker folytatók.

Kovács András magyarpárti tanácsos többek között kérte, hogy az iskolák segélyét 3 millió 800 ezer leiről emeljék fel 6 millióra s

a lélekszámnak megfelelően, igazságosan osszák meg a kisebbségi iskolákkal. Járuljanak hozzá továbbá a kisebbségi iskolák épületgondozásához és lakbérmegeterítéséhez is. Ehhez csatlakozott dr. Nagy Ferenc magyarpárti és Weisz Béla zsidópárti tanácsos is. Peptea tanácsos, aki rendkívül gyorsan olvasta fel a költségvetést. Ezután a színház segélyezésére megállapított tétéleket olvasta fel, amely szerint a román színház 650 ezer leies, a magyar színház pedig 250 ezer leies segélyben részesül. Dr. Nagy Ferenc kérte, hogy a magyar színház segélyezésére előirányzott összeget 350 ezer leire emeljék fel.

Deleu polgármester: Ezt a kérdést még megvitatjuk és egyelőre függőben marad.

Társa szemeláltára elevenen elégett Riedheim német pilóta

Braunshweigből jelentik: Borzalmas repülőgépszerencsétlenség történt hétfőn délután Henkerode közelében. A pilótadrámának halálos áldozata Von Riedheim, a legvakmerőbb német aviatikusok egyike. Az elpusztult gép Schipper nevű rádióisztje harmadfoku égési sebekkel vívódik a braunschweigi kórházban. Schippert ma délelőtt kihallgatták elbeszéléséből megállapították, hogy a gép már leszálláskor szerencsétlenül járt. A földre érkezés pillanatában hirtelen nagy lánggal égni kezdett a gép s a két szerencsétlen tiszt olyan erősen volt az ülésekhez odaszijjazva, hogy a kötelekeiktől nem tudtak szabadulni. Emberfeletti erőfeszítéssel Schippernek sikerült kiszabadulnia az égő roncsok közül, bár számos súlyos égési sebet szenvedett. Súlyos állapotban is megkísérelte, hogy társát kiszabadítsa életveszélyes helyzetéből, közben azonban elhagyta ereje. Magával tehetetlenül rogyott össze és látnia kellett, hogyan ég meg elevenen pilótatársa. A borzalmas élmény után a megmenekült rádióisztist órákig hevert eszméletlenül, majd roppant erőfeszítéssel elvon-

szolta magát a legközelebbi faluig, ahonnan értesítették a tűzörséget. Schippernek ezután már csak annyi ereje volt, hogy megjelölje a szerencsétlenség színhelyét, ezután ismét elvesztette eszméletét. A tűzoltók Riedheim pilótának már csak megszenesedett holttestét találták a repülőgép roncsai alatt. Schipper felépüléséhez kevés a remény.

A minisztertanács jóváhagyta a konverziós javaslatot

Bukarest. Saját tud. Tegnap délelőtt minisztertanács volt, amely jóváhagyta a konverziós törvényjavaslatot, a kiküldött miniszteri bizottság által módosított formájában. Megállapították a városi adókat azon kategóriáit, amelyek a törvény kedvezményeiben fognak részesülni. A konverziós-javaslatról ma ad véleményét a törvényhozási tanács.

Vajda miniszterelnök arra kérte a két ház elnökét, kövessenek el mindent, hogy a javaslat minél kevesebb nehézséggel menjen át.

közhely az a régi mondás, hogy a férfi sorsa a nő. A keresztény elgondolás az, hogy engedni kell érvényesülni a nőt is. Az igazi tehetségek törjenek előre, hogy olyan törvényekért küzdjenek, amelyek a nők tömegeit visszaadják a családnak. A családhoz való visszatérés fogalma nem azonos a „vissza a főzőkanálhoz” elavult elvével. Ma már tudjuk, hogy a „főzőkanál” csak igen-igen kicsi része a nő kötelességeinek és hivatásának. Fontos, hogy a kihűlt családi tűzhelyek újra meleget kapjanak és boldogságot, újra fellobbanjon bennük a női szeretet tüze, amely meg tudja változtatni a világ arculatát. A nő helye a családban van, mert a világon csaknem minden a férfi alkotása, de a nő alkotása maga az élet és annak megvédése a családi otthon melegében.

Margit testvér előadását a közönség hosszasan megtapsolta.

Dr. Ambrus Imre röviden vázolta a spiritizmus és általában az okkultizmus történetét. A szellemekkel való összeköttetés keresése már igen régi: Mózes harmadik könyve halálbüntetés terhe alatt tiltja meg. Néro császár is megidézett meggyilkolt anyja szellemét, hogy kiengesztelje. Európába Indiából jött, de Amerika közvetítésével. 1853-ban vett új, nagy lendületet Brémában, ahol pár hét alatt valóságos örületté fejlődött. A spiritizmus mellékhatásaképpen mindenféle babonáság harapózott el, a várost ellepték a májusok, varázslók és gondolatolvasók.

Az okkult jelenségek irodalma igen zavaros. Csupa ingadozó tudomány és tudományos

ingadozás. Egyébként azonban ma már Ceylontól Londonig mindenütt a legkomolyabb, legtudományosabban ellenőrzött kísérletek folynak a spiritizmus körében. Számtalan tudományos szakfolyóiraton kívül más folyóiratok is — például a Wiener Journal hétfői száma is — állandóan népszerűsítik az eredményeket.

Ezek után részletesen ismertette Ambrus Imre a különféle spiritizma jelenségeit, amelynek az asztaltáncoltatás, automatikus írás stb. Rendkívül érdekes az u. n. levitáció, amely egyes embereknek azt a képességét jelenti, hogy bizonyos transzállapotban a levegőbe tudnak emelkedni és ott lebegni. Még érdekesebb azonban az úgynevezett materializáció, az anyagiasodás. A médium orrából, szájából, ujjahegyéből különös imbolygó anyag válik ki, amely sűrűsödik, kezékké, lábakká, fejekké alakul, sokszor teljes alakokká, amelyek megtapíthatók, sőt beszélnek is. Ezeket a materializációs fantomokat le is fényképezték sokszor. — az előadó több fotográfiát is bemutatott a hallgatóságának. Kísérletek előtt a tudósok a legaprólékosabban megvizsgálják a médiumokat, a legkisebb rajtuk és bennük talált idegen anyagot is vegyvizsgálat alá veszik, hogy ezáltal kizárják a gyakran előforduló csalásokat.

A másvilágban hívőknek bizonyítékot szolgáltatnak ezek a kísérleti eredmények. Eppen ezért Angliában egyidőben a hívők valóságos fellázadtak a papság ellen és követelték, hogy a papok terjesszék a spiritizmust, mint a legfőbb bizonyítékot a hit alap-

vető tétélei mellett.

A spiritizmus jelenségeivel szemben igen különbözőképpen viselkednek a tudósok. Vannak, akik materialista előítélettel egyenesen csalásnak minősítik az összes spiritizma kutatás-eredményeket. Ez azonban nem áll. Csálhatatlan tudományos tényekkel állunk szemben, amelynek ezideig csak a magyarázatát nem sikerült megtalálni. Vannak tudósok, akik az úgynevezett animizmus teóriájával igyekeznek megmagyarázni az okkult jelenségeket, ami úgy hangzik, hogy a jelenségeket a lélek tudatalatti, eddig még fel nem fedezett erői okozzák. Azonban ez a magyarázat sem mutatkozott kielégítőnek. Ma már a tudósok legnagyobb része elfogadja spiritizmusnak a spiritizmust, azaz az emberi szellemtől független, kívülálló szellemi erők beavatkozásának.

Fontos kérdés, hogy milyenek ezek a szellemek? Évszázadokon keresztül azt hitték, hogy az elhunytak szellemei. A szellem megjelenési alakja, nyelve, hangja, beszéde igen meglepésztő. De a mai tudományos álláspont egyáltalán nem látja beigazolvva ezt a hiedelmet. Sőt majdnem biztos, hogy a „megidézett” szellemek sohasem azonosak azokkal, akiknek mondják magukat. Ezek a szellemek csaknem mindig vallásos jellegű kinyilatkoztatásokat tesznek, még pedig legtöbbször az Egyházat kritizálják, a hittételek, dogmák, erkölcsi parancsok megtagadására buzdítanak. A spiritizmus foglalkozók elvesztik lelki egyensúlyukat, egészségüket, megőrülnek, vagy — gyakran éppen a szellem unszolására és fe-

RODA
elegd

Amerika érdeklődik az európai béketervért

Norman Dawis amerikai kiküldött Párizsban. A franciák félmegoldása mindenütt nyugtalanságot okoz

Párizsból jelentik: Norman Dawis, amerikai delegátus kedden délután Párizsba érkezett, hogy ottani politikai körökkel a leszerelésről, a római tervről és a világgazdasági konferencia előkészítéséről tanácskozzék. Norman Dawis párizsi tanácskozását a francia sajtóban nagy érdeklődés előzi meg.

A Paris Soir szerint minden azon fordul meg, vajjon Amerika hajlandó-e szakítani eddigi elzártkózt politikájával.

A szerbek elégedetlenek az olasz terv félig való elfogadása miatt is

Belgrádból jelentik: A Mussolini-tervezetre adott francia válasz Szerbiában nagy nyugtalanságot és aggodalmat keltett.

A Pravda szerint a tervezet a franciák által átformált alakjában is szem előtt tartja a revíziót. Eszerint tehát a revízió fogalma mégis behatol a francia diplomáciai aktusokba is, kilep az eddigi fantázia világából és így fokozza a veszedelmeket. Megfoghatatlan, hogy a nagy demokrata államok meghajolnak a fasiszta kivánalmak előtt és teljesíteni akarják azokat. Megfoghatatlan a nagyhatalmaknak megváltozott állásfoglalása a németekkel szemben, akiknek követeléseit nem teljesítették a birodalom szociáldemokrata kormányai alatt s most Hitler kivánságai előtt meghajolnak.

A Politika szintén a római tervre adott francia válasszal foglalkozva, kikel de Jovenel római nagykövet ellen, aki Franciaországot a tervvel szemben engedékenységre akarja bírni.

Az olasz sajtó szerint a francia kormány elvileg elfogadta a Mussolini tervezetét

Rómából jelentik: Mussolini kedden Graham angol nagykövetet fogadta kihallgatáson és megtárgyalta vele a négyhatalmi együttműködés tervezetét.

Az angol nagykövet távozása után Hassen, Németország római követe látogatta meg a Ducét.

A római lapok részletesen közlik és kommentálják a francia választ.

A Tribuna párizsi levelezője megállapítja, hogy a francia fenntartások teljesen fölöslegesek, mert Mussolini tervezete azokra a részletekre is kiterjed, amelyeket ezek a fenntartások érintenek. Ha élénk viták s véleménykülönbségek keletkeztek is a javaslat körül — szegezi le a lap — tény az, hogy a francia kormány elvileg elfogadta Mussolini tervezetét.

A parlament külügyi bizottsága tárgyalja a francia ellenjavaslatot. „Hasznos” és „veszedelmes” részek a Mussolini-tervezetben

Párizsból jelentik: Titulescu román külügyminiszter kedden Massigli külügyi tanácsosai, Marin-nel és Francin-Billon-nal tárgyalt. Hír szerint szerdán utazik Londonba.

A francia külügyi szakértők külön-

ben már elkészültek a francia ellenjavaslatok, amelyet a minisztertanács szerdán tárgyal meg, hogy a csütörtöki kezdődő külpolitikai vitában már ismertessék a kormány álláspontját. Az ellenjavaslat megkülönbözteti a Mussolini-tervezet hasznos részeit és azokat, amelyek ve-

szedelmes következményeket vonhatnak maguk után.

Daladier miniszterelnök a külügyminiszterium költségvetésének szerdai vitája során részletesen nyilatkozik a négyhatalmi tervezetről.

Titulescu tárgyalásai nem tetszenek a francia sajtó egyrészének

Párizsból jelentik: A Volonté megütözközéssel ír arról, hogy Titulescu nemcsak Daladierrel és Paul Boncourral tárgyal, hanem a politikai pártok vezetőivel, köztük olyanokkal is, akik köztudomásúlag ellenségei Daladier békepolitikájának. A lap szerint Titulescunak ez a viselkedése ildomtalan.

Ujból megkezdődött a németellenes külföldi hangulatkeltés

A nemzeti szocialisták kihirdették, hogy az ellenbojkottot abbahagyják. Kivételes bíróság elé viszik a közveszélyes cselekményeket

(Berlin). A nemzeti szocialista párt köznyomatosa kedden este hivatalos közleményét adta ki. Ebben az intéző bizottság közli, hogy a szerdái felfüggesztett ellenbojkottot a bizottság végleg abbahagyja. Az ok erre az, hogy a szombati egynapos figyelmeztető ellenbojkott elérte a kívánt hatást: a Németország ellen indított külföldi rémhírterjesztő és bojkottáló mozgalom nagyjában megszűntnek tekinthető. Ami maradvány még ebben a tekintetben itt-ott mutatkozik, az az emigráns kommunisták fészkelődése, amelyet komlyabb körök mind kevésbé vesznek számba.

Mindazonáltal az elhárító bizottság tovább is együtt marad és tovább figyeli a fejleményeket. Amennyiben a németellenes külföldi propaganda a zsidók üsztása folytán újból kezdődne, az elhárító bizottság is ismét működésbe lép.

Berlinből jelentik: A minisztertanács letárgyalta azt a törvényjavaslatot, amely megtiltja az állatok rituális vágását.

Berlinből jelentik: A birodalmi kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a közveszélyes cselekedetek,

így: gyújtogatás, árvízveszedelem okozás, mérgezés és robbantás elkövetőit kúlbíró elé állítják és halálra, életfogytiglani, vagy 15 évi fegyházra ítélik.

Új mozgalmak Angliában és Franciaországban a németek ellen

Londonból jelentik: Az angol munkáspárt és szakszervezetek kongresszusa jövő szerdára tiltakozó gyűlést rendez, a hitlerizmus és az Európa demokráciáját veszélyeztető erők ellen.

A nagygyűlésen Lansbury ellenzéki vezér és Citrin, az angol szakszervezetek vezére is részt vesz.

A Daily Herald vezércikkben foglalkozik a német eseményekkel és kijelenti, hogy az angol munkáspárt támogatni fogja a német nép fáradozásait, hogy megszabaduljon a Hitler-kormánytól.

Párizsból jelentik: Szerdán este Caudar volt miniszter és szenátor elnökletével Párizsban két tiltakozó gyűlést rendeznek a németországi antiszemitizmus ellen. A gyűléseken Painlevé és Caillaux is szerepelnek.

Teljes bizonytalanság fedi az Acron léghajó kigyulladását és tengerbe pusztulását

Lezuhant a megmentésre küldött léghajó is

Newyorkból jelentik: Röviden jelentettük tegnap, az Egyesült Államok legnagyobb léghajójának, az „Acron”-nak katasztrófáját, valamint azt, hogy a hajó személyzetéből néhányat a Phobus nevű német hajónak sikerült megmentenie. A Phobus jelentése nyomán az Egyesült Államok azonnal több hajót küldött ki a katasztrófa színhelyére. Elsőnek a Portland nevű cirkáló érkezett ide, de a léghajót már nem találta. Elszállt. A Portlandot még néhány hajó követte, amelyek közül az egyik rátalált az Acron roncsaira, a személyzetnek azonban nem akadt nyomára.

Amint Newyorkból szerdán reggel jelentik, a „J. 3” nevű kistípusú léghajó, amely az Acron legénységének megmentésére indult, lezuhant. Öt halottja és két sebesültje van a katasztrófának.

Willey hadnagy, az Acron megmentett első tisztje jelentést tett a katasztrófa lefolyásáról. Eszerint hétfőn 20 óra 40 perckor Philadelphiától 30 mérföldnyire délre vihart észlelték. Ezért kelet felé kanyarodtak. A léghajó azonban süllyedni kezdett, leszállt a tenger színéig és

nem tudott felemelkedni többé. S hogy a szerencsétlenség teljes legyen, a hajón — nem tudni, mi okból — tűz ütött ki. Willey még elmondja, hogy látta amint a személyzet uszva menekül.

Roosevelt elnök gyászjelentést adott ki és így jelentette be a nagy nemzeti katasztrófát.

Szerdán délelőtt Newyorkból jelentik: A Georges Washington nevű amerikai gőzös szikratávíró közölte, hogy a 30° 31 perc szélességi és 74° 12 perc hosszúsági fok alatt megpillanatotta az elsüllyedt Acron léghajó burkolatát és roncsainak egyrészét. Az eddigi vizsgálatok és elbeszélések alapján arra lehet következtetni, hogy a léghajó heves viharba került és vertikális szelek nyomták le a tenger színére.

A KATOLICIZMUS diadalmas eredmények, mérhetetlen nagyságának és végtelen szépségének MEGKAPO TŰKRE a KATOLIKUS LEXIKON.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kerje az „Erdélyi Lapok”-at.

A szociális nyomor és az apostoli ekkület megrázó két könyve:

LHANDE:

Krisztus Párizs vadonában 135.- L

ELEKES:

Krisztust!... Kenyeret!... 145.- L

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA

VEK

90 lei
120 lei
110 lei
145 lei
145 lei
15 lei
15 lei
25 lei
1. III.
185 lei
45 lei

sztyalya
rol No. 5

katolikus hit-
Dltáregyletnek
Apor József-
apátpéleános-
magyarázata,
Hajek Ká-
Weinrich nő-
Jánossy Gerő
tett képekkel
A szépen
ívészileg gyö-
lményül szol-
ozte. A gyű-
hogy Krisztus
meg, hogy a
képőlnát léte-
atos munkája

ÁZ

rar Színháza)

kor: Viktória,

or: Aloinezi

zága, operett.

Clucideanu

macska. Este

sztyalya
nyapi-
ok

KÖZGAZDASÁG

Az önkormányzatos érdekképviseleti élet

valóságos kerékkötői az ugynevezett „Uniók” — ezek a törzintézmények, amelyeknek boldogtalan ösét: a kereskedelmi és iparkamarák központi szövetségét, a kamarai reformról szóló, alapvető törvénytervezet intencióinak végzetes félreértése, avagy szándékos félremagyarázása hívott életre. Az a tervezet, amelyet annakidején az erdélyi és bánági kamarák — igen sok és nagyon lelkiismeretes megfontolás után — dolgoztak ki, eredetileg egy bukaresti közös irodára gondolt, amelynek feladata lett volna a fővárosban közbenjárnia oly ügyek gyors és kedvező elintézése végett, amelyek a vidéki kamarák érdekeltségei részéről kerülnek fel az országos hatóságok döntése alá. Minthogy azonban a nagytávú eszkimók számára jóltáplált, kövér fókákról kell gondoskodni, — a reformmozgalom bukaresti „hites bábi” kiagyaltak egy afféle „főkamarai” intézményt, amely most már itél elevenek és holtak fölött, sőt — ami ennél sokkal nagyobb veszedelem — teljesen és könyörtelenül háttérbe szorítja a vidéki, főleg pedig az erdélyi és bánági közgazdasági érdekképviseletet.

Ma már ott tartunk, hogy a vidéki kamarákat még a legsebbebb fontos ügyekben sem kérdezik meg. Miért is? Ott van helyben az „Uniók”, amelyek jóerkölcsű és föltöbb enedelmes „nagyfogul”-jai határidőre szállítják azt a „gazdasági szakvéleményt”, amely a mindenkor magas kormányoknak a legopportunosabb és legletszélsebb.

Az önkormányzat szellemi hagyatékait még mándig féltékenyen őrző, régi kamarás embereknek ugyan borsózik a hátuk mindannyiszor, amidőn a derék és nagyhatalmu „szövetség” nevét hallják, méginkább pedig olyankor, amikor súlyos ezeket kell kiverejtékesni a „közgazdasági eunochok” eme derék intézménye számára. Amde mit használ itt a nagyon is indokolt ellenszenv, vagy „petur-bánkódás”? A gép forog s az alkotó pihen! Nyugszik jól megvetett ágyán s olykor-olykor nagyokat rug az egész nagy ország közgazdasági érdekképviseletének önkormányzatos irányzatu mentalitásán.

Csillaga — sajnos — nincs lehangyatlóban. Sőt! A kamarai „Uniók” száma gombamódra szaporodik. A bukaresti potentátok rájöttek az izére és most már központjuk van a mezőgazdasági, meg a még meg sem szült

munkakamaráknak is. Persze, valamennyi egy sablon szerint készült: volt egy pár elhelyezésre váró gomb — és varrtak hozzá a „jó vidék” pénzen megfelelő, elegáns-prémes városi bundákat.

Közben utolsókat rugja a közgazdasági érdekképviseletek kiéhezett szervezetete. De hát ki törődik vele? Az urak játszanak, mulatoznak a fényes kastélyban, az istenadta nép pedig szerényen, lopva beleselkedik. (—ob—)

Üzembe helyezik a kudzsiri fegyvergyárat

Feltámadás reménye a „kudzsiri temető”-ben. Szakértő bizottság vizsgálta át a fegyvergyárak berendezését

„A kudzsiri temető” cím alatt ismertettük a kudzsiri gyárak régóta tartó teljes szüneteleése következtében beállott nyomort. Ugy a sokszázmillió költségen csak néhány év előtt felépített terjedelmes és modern fegyvergyár, valamint a régi híres vasgyár két év óta parlagon hever s az utóbbi időkben mindössze már csak húsz alkalmazottja volt a még szükséges adminisztratív teendők és felügyelet végzésére, de az idei új napjától számított három hónapra ezeknek is felmondott a Bukarestben székelő vezérigazgatóság.

A felmondás határideje április elsején járt le s a kudzsiriak erre az időre várták még bennlevő járandóságaiak kiegyenlítését, valamint a gyárak végleges bezárását, amely esetben Kudzsir fölött csakugyan megkondulna a lélekharang.

Ennek megtörténte előtt, az utolsó napon, március 31-én reggel Kudzsirra érkezett Cristescu bukaresti vezérigazgató, aki az alkalmazottak türelmes várakozása fölötti teljes megelégedésének adva kifejezést, arra kérte őket, hogy még egy rövid ideig legyenek türellemmel, mert még a husvétü napok előtt kiegyenlítik követeléseiket.

A bukaresti vezérigazgatóval együtt Kudzsirra érkezett egy szakértőbizottság is, amelynek tagjai a Steyer-művek vezetői voltak.

Ezek egyike, Tichtl mérnök munkatársunknak a következőket mondotta:

— Mi a Steyer-válalattól vagyunk, ezáltal azonban csak mint magánlátogatók jöttünk kissé körülnézni. Mindkét gyárat megtekintettük és őszintén mondhatom, hogy mindkettő teljesen megfelelő üzemképes. Nagy kár lenne elhanyagolásuk és mellőzésük. Különösen az új fegyvergyár minden igényt kielégítő modern épületekből és berendezésből áll, amelyet feltétlenül üzembe kell helyezni, már a kikapott óriási Skoda-botrány következtében is. De egyébként is okvetlenül üzembe kell hozni, mert hiszen ez az állam részére is kétszerez hasznos jelent. Először: itt sok minden kifogástalanul elkészíthető, amit nem kell a Skoda-művektől rendelni, hanem itt készítve, a haszon is itt marad. Másodszor: az engem is meglepő itteni munkásnyomor egy csapásra végetér, a pénzforgalom is felülkül s ezek folytán mindenki újra képessé válik a pontos adófizetésre, ami ismét csak az államnak egy legfőbb érdeke.

— Megjegyzem, hogy a vasgyárat is megtekintettük s itt is meglepő a sok hasznos gép és berendezés. Vettek lenne mindezt fekvé hagyni!... Hogy mindenről beszéljek, el kell mondanom, hogy az áruaktárak előtt is elhaladtunk s azok ajtain a hatósági lefoglalást jelentő pecsétet láttuk diszelegni. Hanem hát ez más lapra tartozik!... Itt aztán még igen sokat jelent a rendelkezésre álló víz-hajtóerő is.

— Ismétlem, hogy ezáltal csak körülnézni jöttünk s még ma tovább utazunk, de mihielyt valamennyire rendezve lesz ez az ügy, én ismét eljövök és akkor többet mondhatok.

— Egyelőre fenntartással megemlíthetem, hogy szó van arról is, hogy a kudzsiri gyárak

Könyvudonság!

PAKOCs KÁROLY:

ÖRÖMÖT AKARTOK?

Lapunk munkatársának hat nagybőjt konferenciája. A keresz és szenvedés alakjait, mint a lelkiélet örömeinek forrását tárja elénk.

Modern és igen tartalmas.

Ára 45 lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

az Ausschnitt vezetése alá kerülnek, aki a „Titan, Nadrág, Kalán” művek vezérigazgatója. Ismétlem, hogy ezen ügy még nincsen lezárva, csak remény és kilátás van rá és ezzel kapcsolatban megjegyzem, hogy Ausschnitt vezérigazgatót személyesen is ismerem s tudom róla, hogy amit ő a kezébe vesz, az mind általános és biztos haszonnal jár. Ő rántotta ki a csávából a Stéget is, amikor az már válságos pénzkriszibe került. Mondhatom, ha az ő kezébe kerülne Kudzsir, hamar felendülne minden.

— Tudom! — felelte rá mosolyogva munkatársunk, aki szintén az Ausschnitt tisztviselője volt. — Nekem is vezérigazgatóm! Tőle kapom nyugdíjamat is, még pedig legnagyobb örömmel mindig pontosan.

Munkatársunk a búcsúzásnál még egy kérdést intézett a barátságos szakértőhöz:

— És most mi lesz az utolsó szó?

— Az, hogy a fegyvergyár rövid időn belül feltétlenül üzembe kerül! Ezért most csak így búcsúzom öntől: a viszonzásáért!...

A nagy szükségét szenvedő népet reményesség tölti el, hogy a lélekharang helyett a gyári sziréna fog megszólalni rövidesen a kudzsiri némaságban.

R. Gy.

A kontingens-rendszer megszüntetésének tervével foglalkozik a kormány

Bukarestből jelentik: A külföldi árubeszerezési mai rendszere ellen annyi a panasz, hogy a kormány gazdasági szakemberei is belátták, hogy a kontingentálás intézménye fenn nem tartható. A külföldi államokal való kereskedelem soha még olyan mélyponton nem állott, mint ma és a gyárak működése is veszélyeztetve van a nyersanyaghiány miatt. Mindezek az okok kényszerítik arra a kereskedelmi miniszteriumot, hogy a kontingentálási rendszer helyett más rendszerre térjen át, ami azonban megfelelő előkészületek nélkül igen nehéz. A mai rendszert tehát akarva nem akarva fenn kell tartani addig, amíg egy új rendszerre való áttérés előkészületei megtörténnek. Ezért ez évben a kontingentálási rendszer még életbenmarad, de a kormány már ezidő alatt is törekedni fog tárgyalásokat folytatni a preferenciális vámrendszer irányában. A preferenciális vámrendszer kiépítésének legnagyobb akadályai a Népszövetség, amely teljesíthetetlen formalitásokhoz kötötte az ilyen szerződések megkötését. Remélik azonban, hogy a Népszövetség megváltoztatja álláspontját.

Április 20-án kezdődnek a globális adókievetések. Arad. Saját tud. A miniszterium leérkezett rendelete szerint a globális adókievetéseket az egész országban április 20-án kezdik meg a pénzügyigazgatóságok.

Megszűnik a mezőtelegdi petroleumfinomító. A „Creditul Miner”, amely a mezőtelegdi petroleumfinomítót bérlette, szombaton megszüntette az üzemét. Az üzem leállítása következtében mintegy kétszázötven munkás veszítette kenyerét.

MEGJELENT
MÉCS
LÁSZLÓ
LEGYEN VILÁGOSSÁG

Az országos hírű költő remekbe faragott új versei.

Ára füzve: 108 Lei,
kötve: 168 L és portó.

MÉCS LÁSZLÓ
Üveglenda

Ára: füzve 120 Lei.

MÉCS LÁSZLÓ
HAJNALI
HARANGSZÓ

Ára: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS.

Kaphatók:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

KÖZGAZDASÁG

Az önkormányzatos érdekképviseleti élet

valóságos kerékkötői az ugynevezett „Uniu-
ned“-k — ezek a törzintézmények, amelyeknek
boldogtalan őst: a kereskedelmi és iparkama-
rák központi szövetségét, a kamarai reformról
szóló, alapvető törvénytervezet intencióinak
végzetes félreértése, avagy szándékos félre-
magyarozása hívott életre. Az a tervezet, ame-
lyet annakidején az erdélyi és bánági kama-
rák — igen sok és nagyon lelkiismeretes meg-
fontolás után — dolgoztak ki, eredetileg egy
bukaresti közös irodára gondolt, amelynek
feladata lett volna a fővárosban közbenjárnia
oly ügyek gyors és kedvező elintézése végett,
amelyek a vidéki kamarák érdekeltségei rész-
ről kerülnek fel az országos hatóságok dön-
tése alá. Minthogy azonban a nagytávgyu
eszkimók számára jótáplált, kövér fókákról
kell gondoskodni, — a reformmozgalom buka-
restti „hites bábái“ kiagyalnak egy afféle „fő-
kamarai“ intézményt, amely most már itél
elevenek és holtak fölött, sőt — ami ennél sok-
kal nagyobb veszedelem — teljesen és könnyör-
telenül háttérbe szorítja a vidéki, főleg pedig
az erdélyi és bánági közgazdasági érdekképvise-
letet.

Ma már ott tartunk, hogy a vidéki kama-
rákat még a legzsebesebb fontos ügyek-
ben sem kérdezik meg. Miért is? Ott van
helyben az „Uniuened“, amelynek jóerkölcsű és
föltéttebb engedelmes „nagyfogul“-jai határ-
időre szállítják azt a „gazdasági szakvéle-
ményt“, amely a mindenkori magas kormá-
nyoknak a legopportunosabb és legtetszelő-
sebb.

Az önkormányzat szellemi hagyatékait
még mindig féltékenyen őrző, régi kamarás
embereknek ugyan borsózik a hátuk mind-
annyiszor, amidőn a derék és nagyhatalmu
„szövetség“ nevét hallják, méginkább pedig
olyankor, amikor súlyos ezeket kell kiverej-
tekezni a „közgazdasági eunochok“ eme derék
intézménye számára. Amde mit használ itt a
nagyon is indokolt ellenszenv, vagy „petur-
bánkódás“? A gép forog s az alkotó pihen!
Nyugszik jól megvetett ágyán s olykor-olykor
nagyokat rug az egész nagy ország közgazda-
sági érdekképviseletének önkormányzatos
irányzatu mentalitásán.

Csüllaga — sajnos — nincs lehanyatlóban.
Sőt! A kamarai „Uniuened“-k száma gomba-
módra szaporodik. A bukaresti potentátok rá-
jötték az izére és most már központjuk van a
mezőgazdasági, meg a még meg sem szült

munkakamaráknak is. Persze, valamennyi egy
sablon szerint készült: volt egy pár elhelyezés-
re váró gomb — és varrtak hozzá a „jó vidék“
pénzén megfelelő, elegáns-prémes városi bun-
dákat.

Közben utolsókat rugja a közgazdasági
érdekképviseletek kihezegetett szervezete. De-
hát ki törődik vele? Az urak játszanak, mula-
toznak a fényes kastélyban, az istenadta nép
pedig szerényen, lopva beleselkedik. (—ob—)

Üzembe helyezik a kudzsiri fegyvergyárat

Feltámadás reménysége a „kudzsiri temető“-ben. Szak-
értő bizottság vizsgálta át a fegyvergyárak berendezését

„A kudzsiri temető“ cím alatt ismertettük
a kudzsiri gyárak régóta tartó teljes szüneté-
lése következtében beállott nyomort. Ugy a
sokszázmillió költségen csak néhány év előtt
felépített terjedelmes és modern fegyvergyár,
valamint a régi híres vasgyár két év óta parla-
gon hever s az utóbbi időkben mindössze már
csak húsz alkalmazottja volt a még szükséges
adminisztratív teendők és felügyelet végzésére,
de az idejüj napjától számított három hó-
napra ezeknek is felmondott a Bukarestben
székelő vezérigazgatóság.

A felmondás határideje április elsején járt
le s a kudzsiriak erre az időre várták még
bennlevő járandóságai kiegyenlítését, vala-
mint a gyárak végleges bezárását, amely eset-
ben Kudzsir fölött csakugyan megkondulna a
lélekharang.

Ennek megtörténte előtt, az utolsó napon,
március 31-én reggel Kudzsirra érkezett Cris-
tescu bukaresti vezérigazgató, aki az alkalma-
zottak türelmes várakozása fölötti teljes meg-
elégedésének adva kifejezést, arra kérte őket,
hogy még egy rövid ideig legyenek türelmem-
mel, mert még a husvétü napok előtt kiegyen-
lítik követeléseiket.

A bukaresti vezérigazgatóval együtt Kud-
zsirra érkezett egy szakértőbizottság is, amely-
nek tagjai a Steyer-művek vezetői voltak.

Ezek egyike, Tichl mérnök munkatár-
sunknak a következőket mondotta:

— Mi a Steyer-válalattól vagyunk, ezúttal
azonban csak mint magánlátogatók jöttünk
kissé körülnézni. Mindkét gyárat megtekintet-
tük és őszintén mondhatom, hogy mindkettő
teljesen megfelelő üzemképes. Nagy kár lenne
elhanyagolásuk és mellőzésük. Különösen az
új fegyvergyár minden igényt kielégítő moder-
n épületekből és berendezésből áll, amelyet
feltétlenül üzembe kell helyezni, már a ki-
pattant óriási Skoda-botrány következtében is.
De egyébként is okvetlenül üzembe kell hozni,
mert hiszen ez az állam részére is kétszeres
hasznot jelent. Először: itt sok minden kifo-
gástalanul elkészíthető, amit nem kell a Skoda-
művektől rendelni, hanem itt készítve, a ha-
szon is itt marad. Másodsor: az engem is
meglepített itteni munkásnyomor egy csapásra
végetér, a pénzforgalom is felülönkül s ezek
folytán mindenki újra képessé válik a pontos
adófizetésre, ami ismét csak az államnak egy
legfőbb érdeke.

— Megjegyzem, hogy a vasgyárat is meg-
tekintettük s itt is meglepített a sok hasznos
gép és berendezés. Vették lenne mindezt feke-
hagyni!... Hogy mindenről beszéljek, el kell
mondanom, hogy az áruaktárak előtt is el-
haladtunk s azok ajtain a hatósági lefoglalást
jelentő pecsétet láttuk diszelegni. Hanem
hát ez más lapra tartozik!... Itt aztán még
igen sokat jelent a rendelkezésre álló vízi-
hajtóerő is.

— Ismétlem, hogy ezúttal csak körülnézni
jöttünk s még ma tovább utazunk, de mihelyt
valamennyire rendezve lesz ez az ügy, én is-
mét eljövök és akkor többet mondhatok.

— Egyelőre fenntartással megemlíthetem,
hogy szó van arról is, hogy a kudzsiri gyárak

Könyvudonság!

PAKOCs KÁROLY:

ÖRÖMÖT AKARTOK?

Lapunk munkatársának hat nagybőjti
konferenciája. A kereszt és szenvedés
alakjait, mint a lelkiélet örömeinek for-
rását tárja elénk.

Modern és igen tartalmas.

Ára 45 lei.

„Erdélyi Lapok“ könyvosztálya.

az Ausschnitt vezetése alá kerülnek, aki a „Tá-
tan, Nadrág, Kalán“ művek vezérigazgatója.
Ismétlem, hogy ezen ügy még nincsen lesze-
gezve, csak remény és kilátás van rá és ezzel
kapcsolatban megjegyzem, hogy Ausschnitt
vezérigazgatót személyesen is ismerem s tu-
dom róla, hogy amit ő a kezébe vesz, az
mind általános és biztos haszonnal jár. Ő
rántotta ki a csövából a Stéget is, amikor az
már válságos pénzkrizisbe került. Mondhatom,
ha az ő kezébe kerülne Kudzsir, hamar fel-
lendülne minden.

— Tudom! — felelte rá mosolyogva mun-
katársunk, aki szintén az Ausschnitt tisztvise-
lője volt. — Nekem is vezérigazgatóm! Tőle
kapom nyugdíjamat is, még pedig legnagyobb
örömmre mindig pontosan.

Munkatársunk a búcsúzásnál még egy
kérdést intézett a barátságos szakértőhöz:

— És most mi lesz az utolsó szó?

— Az, hogy a fegyvergyár rövid időn belül
feltétlenül üzembe kerül! Ezért most csak így
búcsúzom öntől: a viszonzásáért!...

A nagy szükségét szenvedő népet remény-
ség tölti el, hogy a lélekharang helyett a gyári
sziréna fog megszólalni rövidesen a kudzsiri
némaságban.

R. Gy.

A kontingens-rendszer megszüntetésének tervével foglalkozik a kormány

Bukarestből jelentik: A külföldi árubeszerzés
mai rendszere ellen annyi a panasz, hogy a kor-
mány gazdasági szakemberei is belátták, hogy a
kontingentálás intézménye fenn nem tartható. A
külföldi államokkal való kereskedelem soha még
olyan mélyponton nem állott, mint ma és a gyá-
rak működése is veszélyeztetve van a nyersanyag-
hiány miatt. Mindezek az okok kényszerítik arra a
kereskedelmi miniszteriumot, hogy a kontingentá-
lási rendszer helyett más rendszerre térjen át, ami
azonban megfelelő előkészületek nélkül igen nehéz.
A mai rendszert tehát akarva nem akarva fenn kell
tartani addig, amíg egy új rendszerre való áttérés
előkészületei megtörténnek. Ezért ez évben a kon-
tingentálási rendszer még életbenmarad, de a kor-
mány már ezidő alatt is törekedni fog tárgyaláso-
kat folytatni a preferenciális vámrendszer irányá-
ban. A preferenciális vámrendszer kiépítésének
legnagyobb akadály a Népszövetség, amely telje-
síthetetlen formalitásokhoz kötötte az ilyen szer-
ződések megkötését. Remélik azonban, hogy a Né-
pszövetség megváltoztatja álláspontját.

Április 20-án kezdődnek a globális
adókiivetések. Arad. Saját tud. A minisz-
terium leérkezett rendelete szerint a globális
adókiivetéseket az egész országban április
20-án kezdik meg a pénzügyigazgatóságok.

Megszűnik a mezőtelegi petrolcum-
finomító. A „Creditul Minier“, amely a
mezőtelegi petrolcumfinomítót bérlette, szom-
baton megszüntette az üzemét. Az üzem leállí-
tása következtében mintegy kétszázötven mun-
kás veszítette kenyerét.

MEGJELENT
MÉCS
LÁSZLÓ
LEGYEN VILÁGOSSÁG

Az országos híró költő re-
mekbe faragott új versei.

Ára füzve: 108 Lei,
kötve: 168 L és portó.

MÉCS LÁSZLÓ
Öveglegenda

Ára: füzve 120 Lei.

MÉCS LÁSZLÓ
HAJNALI
HARANGSZÓ

Ára: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS.

Kaphatók:

az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felkészítőszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13. — Telefon 802.

Szokratesz születése

Kr. e. 469
április
6

A nagy görög filozófus emléke legfőbb a diákság lelkében él még. Filozófiáját, művészetét, életének, korának érdekességei elhalványodtak a muló idők folyamán. Az apja szobrász volt, ő maga is mintázott fiatalabb korában, de nevét, hírét nem szobraival, amelyek messze elmaradtak a híres görög művészek munkái megett, hanem filozófiájával tette örökre emlékeztetéssé. Gyermekkorában sokat csavargott az utcákon, úgy nőtt fel, mint a dudoa, mégis messzirelobogó fátylójává gyűlt lelkében a gondolat. Tudatlannak vallotta magát, de analitikus elméjével ellentétet ismert meg maga körül és önmagában, amelyek gondolkodásra készítettek: s kutatni kezdte az egyetemes titkokat. Így lett az erkölcs prófétájává. Mégsem értették meg, mert elvetett minden dogmát és metafizikát, filozófiája állandó keresés volt és az akkori Görögországban a gondolat fogalmát jelentette. Az ifjúság megrontójának tartották, sőt, hazaárulással is megvádolták és a hatalom megmérgeztette. Haláláról a franciák nagy művésze, L. Dávid festett csodálatosan szép és korhű festményt. Hogy mennyire nem volt az ifjúság megrontója és hazaáruló Sokratesz, azt filozófiája igazolhatja a történelem előtt. És ez a filozófia még a huszadik század embere előtt is példaképül lebeghetne. Sokratesz szerint az ember a dolgok mértéke és a dolgok dinamikájában rejlik az igazság, amelynek működése a jó és amelynek megismerésére kell törekedni. Sokratesz mely erkölcsi intellektus volt, amilyen ma kevés akad, mert ma nem a jó és az igazság, hanem a gyalázatosságok és hazugságok vezetnek az embereket és a jó megismerésével aránylag kevesen törődnek.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint még változékony idő várható, mérsékelt szelekkel, lényegtelen hőváltozással.

Mihály nagyvajda Svájoban tölti a húsvétot. Bukarest. Saját tud. Mihály nagyvajda a jövő hét szerdáján Svájcba utazik, ahova Grigorescu és Condiescu ezredesek kísérik el és husz. huszonöt napot fog eltölteni édesanyjánál, Elena főhercegnőnél Genfben.

Meghalt Doumer elnök özvegye. Párizsból jelentik: Doumernek, a francia köztársaság múltévben meggyilkolt elnökének özvegye hosszas betegség és operáció után meghalt. Doumerét csütörtökön temetik el férje mellé.

Condosan válogassa meg hashajtóját. Sőt kérje ki orvosa tanácsát, aki Artin dragéet fog ajánlani, mert biztos, enyhe.

Az összes fegyvertartási engedélyeket megsemmisítették Bihar megyében. Bihar megye prefektusa az eddig kiadott összes fegyvertartási engedélyeket megsemmisítette, azzal az indoklással, hogy hosszú lőfegyvernek kellő indok nélkül kiadott engedély alapján illetéktelen egyéneknek is voltak birtokában. Ezután hosszú lőfegyverre csak olyanok kaphatnak engedélyt, akik tagjai valamely vadászársaságnak, vagy külön vadászterületük van. Hivatalos vélemény szerint, ezen intézkedés összefüggésben van a vadvédelem fokozottabb végrehajtásával. Érdekes megemlíteni, hogy a vadászati törvény végrehajtási útmutatása most készül s hogy tervbe van véve külön vadászati csendőrség felállítása, amely a megyei vadászati felügyelő rendelkezése alatt fog állni s tevékenységi köre kizárólag az orvvadászat megakadályozása s a tettesek felderítése lenne.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok“-at.

Hazaárulási vád a horvátok vezére ellen

Franciaország száz darab bombavető repülőgépet küldött Szerbiának

Belgrádból jelentik: A rendkívüli államvédelmi bíróság ügyésze előterjesztette vádiratát az elfogott **Macsek Vladimir** ellen, aki a horvát parasztpárt vezére. A vád az, hogy Macsek szóban és írásban az államrend felborítására törekedett. Különösen az volt a legnagyobb bűne, hogy múlt év novemberében megszövegezte és aláírta a horvát parasztságnak nevében azt a kiáltványt, amely Jugoszláviát

a mai egy nemzet államából három nemzet szövetséges államává kívánta átalakítani.

Bécsből jelentik: Raguzából érkező hírek szerint a legutóbbi horvát tengerészláadás miatt kizárták a délszlávflottából a horvát tengerésztiszteket. Több lázadó matrózt letartóztattak. Belgrádi jelentés szerint Franciaország száz darab új, nehéz bombavető repülőgépet küldött Jugoszláviának.

Halálozás. Dr Thury Endre budapesti kir. ügyészségi elnök, volt nagyvárad kir. vezetőügyész neje Száhlender Margit, kedden délután hirtelen meghalt. Gyászolják: nővére öz. Tordai Molnár Gézané nagyvárad kir. kuriai bíró özvegye, fivéréi Száhlender Béla ny. altábornagy, dr Száhlender Lajos egyet. tanár és dr Száhlender Ferenc egészségügyi főtanácsos, továbbá sógorai dr Thury Kálmán, a Királyhágó-melléki református egyházkerület főgondnoka, dr Thury Károly ügyvéd, dr Thury László volt nagyvárad városi főügyész.

Repülőgépen a Mount Everest felett. Az angol repülőexpedíció, amely nemrégiben indult utnak, hogy a Himalája eddig megközelíthetetlennek hitt, legmagasabb csúcsa, a 8840 méter magas Mount Everest fölött elrepüljön, diadalmasan elvégezte feladatát. Az Everest-expedíció két hatalmas Westland-repülőgépe hétfőn reggel a Himalája fölé emelkedett és 10.000 méteres magasságban elrepült a föld legmagasabb hegycsúcsa fölött. Az átról filmfelvétel készült s így a fantasztikus tibeti legendákba burkolt „szent hegy”, a „Világ Teleje” most már leleplezve bevontul a földrajztudomány könyveibe. A dicsőséges expedíció a földnek eddig ismeretlen területéről pontos térképet készít.

Harmincmillió kártérítést kér a CFR Csermák váltóórától. Temesvár. Saját tud. Az emlékezetes vasuti katasztrófa vádlottjának, **Csermák András** váltóórának bűnperében április 8-án hirdet a törvényszék ítéletet. A vasut 30 millió kártérítést követel.

Háborús készenlét Szerbiában. Bécsből jelentik, hogy Belgrádból kerülő uton érkező hírek szerint Jugoszláviában óriási harci készülődés folyik. Már régebben beszámoltunk arról, hogy Horvátországban és Dalmáciában mindenütt szinte háborús létszámra emelték a helyőrségek állományát. Márciusban viszont a légi haderőt erősítették meg óriási mértékben. A hadsereg hat repülőezrede egyenként 16 új bombavető repülőgépet kapott Franciaországból, úgy, hogy ezekkel a gépekkel együtt minden repülőezred géppalánnya 178 gépre emelkedett. A repülőezredek ezzel kapcsolatban azt a parancsot kapták, hogy visszavonásig éjjelnappal készenlétben kell állniok az azonnali felszállásra.

Kettős gyilkosság dollárokért. Miskolcra jelentik: Kedden megdöbbentő kettős öngyilkosság történt a borsodmegyei Botaközségben. Eddig ismeretlen egyén a hajnali szürkületben betört **Bodnár József**néhez, akinek férje Amerikában él. A zajra az asszony felbredt, kiment az udvarra. Lövés dördült felé. A golyó mellén találta, de nem vesztette el lélekjelenlétét. Rávetete magát a betörőre, s az éppen kezéigében levő villával fejbesújtotta. Majd amikor a rabló a disznóólba menekült, kívülről rázárta az ajtót. A lövések zajára kiszaladt a házból **Hagyási Géza** 25 éves fiatalember, mire újabb két lövés dördült el s Hagymási holtan rogyott össze a most már eszméletét veszített Bodnárné mellett. A többszöri lövés zajára már többben elősiettek, mire a gyilkos kirugta a disznóól ajtaját s a szomszédokat félrelökve utjából, elmenekült. Bodnárné kórházba szállították, de nem lehetett megmenteni az életnek. A betörő valószínűleg azt a dollárösszeget akarta az asszonytól elrabolni, amit a férje küldött Amerikából.

Csak húsvét után fizetik a nyugdíjakat és fizetéseket. A pénzügyminisztertől értesítés érkezett a nagyvárad pénzügyigazgatóságához, amely közli, hogy a fizetéseket és nyugdíjakat csak **április 20 után** fizetik ki. Az állami és köztisztviselők tehát ezek szerint csak húsvét után kapják meg fizetésüket.

Vérbíróági ítélet végrehajtása egy innsbrucki kocsmában. Innsbruckból jelentik: A Kufstein melletti Durchbolzenben lévő Blattl vendéglő keddi véres szenzációja foglalkoztatja a hatóságokat és közvéleményt. Kedden a vendéglő előtt egy német birodalmi származású autó állott meg, amelyből horogkeresztos jelvényű utasok szálltak ki. Ezek belementek a vendéglőbe és lövöldözni kezdtek. A vendéglőben tartózkodó emberek közül egy: dr Bell meghalt, ketten súlyosan megsebesültek. Az autó ezután utasaival tovább robogott. Általános vélemény szerint semmi kétség nincs aziránt, hogy vérbíróági ítéletet hajtottak végre. Bell dr március 9. óta tartózkodott Ausztriában; Münchenből azért távozott, mert nem érezte magát biztonságban Németországban. Nem hitte, hogy a vérbíróóság tagjai megsértik Ausztria semlegességét is. Hír szerint a vérbíróóság ítéletvégrehajtóinak egyikét sikerült letartóztatni. Ez a hír még megerősítésre szorul.

Alaptalan vádakkal akarták kitenni állásából a Fekete Körös Árvizszabályozó Társulat igazgató főmérnökét. A nagy-szalontai Fekete Körös Árvizszabályozó Társulat 1929 július 1-én felfüggesztett igazgató-főmérnök Héger János ellen tizenötrendbeli sikkasztás vádjával büntetőeljárás indított. A nagyvárad kir. törvényszék kétnapi tárgyalás után szerdán délután bűncselekmény hiányában felmentette Héger Jánost. A kir. ügyész megnyugodott az ítéletben, de a magánvád képviselője fellebbezett. A főtárgyaláson dr Chis Jenő, a vádlott védője világosan kimutatta, hogy Héger ellen pusztán azért indítottak hajszát, hogy állásából végkielégítés nélkül kitegyék. Felfüggesztése után fél fizetése járt volna, de azt sem fizették ki, hanem a Társulat a legnagyobb nyomorban hagyta.

Idegzsába, csúz gyöttri? Kérjen orvostól Algosan pasztillát.

Szombatra várják a nagyvárad komunistáit letartóztatottak hazaérkezését. A karánsebesi internálótáborból tegnap ismét szabadonbocsátottak tizenhat egyént, akiknek nagyrésze Szatmár és Arad megyékbe való. Elmondották, hogy mindannyiukat Karánsebesen, majd Krajovában hallgatták ki. A nagyvárad munkásvezetők közül: dr Kertész Rezső, Ullmann Sándor, Gyarmati Miklós és dr Smilovits, akik az éhségstrájkban legyengültek, a karánsebesi tábor kórházában vannak. Valószínű, hogy a váradiak Karánsebesen maradt csoportja még a hét folyamán hazaérkezik.

ZÜRICH ZARLAT. Párizs 20.37, London 17.69, Newyork 517.62, Bruxelles 72.25, Miláno 26.49, Madrid 43.80, Amsterdam 209.5, Berlin 122.80, Wien 72.94 (forg. 55.12^{1/2}), Szófia 37.5, Prága 15.40, Belgrád 695, Bukarest 308.

Magyarok! Olvassatok és terjesztétek a legszíntébb magyar napilapot az **Erdélyi Lapok**-at.

Cáfolják a németországi zsidó cégek a rémhíreket. Temesvár. Saját tud. Németországban tudvalevően felszólítás ment a magánszemélyekhez is, hogy külföldi összeköttetéseiket használják fel arra, hogy a külföldet világossítsák fel a németországi eseményekről. Nevezetesen cáfolják meg a kegyetlenkedésekről elterjedt híreket. Temesvárra most már számos ilyen cáfolat érkezett. Nevezetesen a cégek, amelyek németországi cégekkel állanak összeköttetésben, kapnak az utóbbiaktól leveleket, sőt táviratokat a megkívánt tartalommal. Az E. K. Thomas temesvári kalapcég például a Georg Sichermann utóda falkenauai — szársországi — és a Liszner-féle gubeni kalapgyártól kapott ilyen leveleket. „Az elkövetett kegyetlenkedésekről szóló hírek — így szól az egyik levél — légből kapottak s közönséges hazugságok. A berlini, svéd és holland követéségek vizsgálata megállapította, hogy egyetlen egy zsidót sem öltek meg, vagy sebesítettek meg. A jelenlegi nemzeti forradalom a legbátrabb a világtörténelemben...”

Rekedtséget szüntet: Anacot.

Öngyilkos katona. Brassó. Saját tud. Tegnap délután a brassói cementgyár közelében *Markovics* Károly, a helybeli altiszt-képző iskola növendéke szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A nagyváradi származású fiatal katona végzetes tettét szerelmi bánatában követte el.

Önrablásért elítelt pénzügyi tisztviselő. Temesvár. Saját tud. Nagykomlóson — mint annak idején jelentettük — Vasile György pénzügyi tisztviselő egy Bordan Sofronie nevű emberrel színlelt rablótámadást intézett maga ellen, hogy az egymillió feletti összeget, amelyet Temesvárra kellett volna beszállítania, megkaparintassa. A csendőrség akkoriban a pénzt Vasile udvarán, a trágadombon elásva találta meg. A pénzügyi tisztviselőt most másfél évre ítélte a bíróság, Bordan pedig nyolchónapra.

AKROBATA-MUTATVÁNYOK A SZÁZEZER VOLTOS ÁRAM KÖRÜL. Lancashire egyik községében tegnap pánikszerű izgalom támadt, mert három suhanc közül egyiknek olyan ötlete támadt, hogy felmászik az út mellett elhúzódó magasfeszültségű vezetékre — tornászni. A mindenre elszánt fiatalember felkapaszkodott a vaslétrán és bár társai figyelmeztették, tréfás akrobata mutatványokat végzett. A hetvenkedés végül is szerencsés kimenetelű balesettel ért véget. A fiatalember ugyanis ugránozás közben hozzáért a vezetékhez, amelyből erre hatalmas láng csapott ki és a legény eszméletlenül zuhant a földre. Mindenki azt hitte, hogy John Laggstradt szörnyethalt. De a véletlen közbelépett és a megdölgő fiatalember megmenekült a biztos haláltól. A magasfeszültségű áram csak a ruhaneműket égette el, amíg John maga csupán kisebb égési sebeket szenvedett; még kórházba sem kellett szállítani. Érdekes, hogy a villamoság-sújtotta ember cipőtalpa teljesen megszenesedett.

KÖNYVUJDONSÁG!

Dr SCHMIEDT BÉLA:
LELKET AZ ÉLETBE!

Az álmódva várt katolikus reneszánsz szele medrű, nagy mozgalma „lelkes embert” kíván a küzdőhomokra. Ez a könyv megszólal annak a „lelkes embernek” ideálisan szemérmű római arcát, amelyen nem a va-tag nyak, sem a sasorr a lényeg, hanem a tisztán gondolkozó homlok... az imádkozó száj... az égrezenző szem... az evangéliumos fül... és a szemekben ragyogó lélek.

A mű terjedelme 250 oldal.
Ara izléses amatőrkiadásban 100 Lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

Tóth Tihamér reprezentáns művei:

Krisztus Király 250 lei
Tiz parancsolat I. rész . 250 lei
Tiz parancsolat II. rész . 250 lei
Hiszek Egy Istenben . . 250 lei
Hiszek Jézus Krisztusban 250 lei

Az öt könyv együttes megrendelése esetén portó nincs

Erdélyi Lapok könyvosztálya
Oradea—Nagyvárad, Strada Regele Carol 5.

Lindbergh ezredes Angliába költözik. A *Daily Herald* legújabb jelentése szerint *Lindbergh* ezredes, a világhírű óceánrepülő most már végleg elköltözik az Egyesült Államokból. Eredeti tervétől eltérően nem a francia Rivierán telepszik le, hanem az angliai Walesben, ahol Cardiff közelében családi házat vásárolt.

Gyengéket erősít az Ovomaltine.

Ki viseli gondját András Hajnalkának? Gyergyóbékas — most Bicasul Ardelean — községből írja *Balász Pál* plébános: Községemben van egy apátlan-anyátlan, 12 éves, szép, jómegjelenésű, kitünő tanuló, árva székely leánya: András Hajnalka. Itt lakik egy jószívű családnál, de ezek is annyira szegények, hogy a gyermek további sorsát nem tudják magukon viselni. Szeretnék a leánykát valahova, egy katolikus magyar családhoz adni, hogy ha valaki örökbe venné. Kitünő tanuló, sugár növésű gyermek, ha valaki legalább taníthatná, szívesen odaadnák. Tisztelettel kérem, szíveskedjék a lapban egynéhányszor hirdetni, hátha akad egy nemesszívű gyermektelen római katolikus magyar család, aki gondoskodni fog a kedves, minden szeretetet megérdemlő András Hajnalkáról.

* Faj a gyomra? Nincsen jó étvágya? Bélműködése rendetlen? Székrekedésben szenved? Nyugtalanul alszik? Ideges és fáj a feje? Egyedüli biztos hatású szer a dr Földes-féle angol gyomorbalzsam. Egy üveg ára 90 lei. Kizárólagosan szállítja dr Földes Béla gyógyszerüzere Arad str. Eminescu 21.

Bálnavadászat uszó szigeteken. Norvég vállalkozók sokat vitatott régi tervet akarnak megvalósítani, amely újra jövedelmezővé tenné az utóbbi esztendőkből alaposan megcsappant bálnavadászatot. Mesterséges szigetek építését tervezik, amelyeknek segítségével rendszeres forgalmat bonyolítanának le az Óceánon s amelyekkel sikerülne megközelíteni a grönlandi bálnák telepeit. Hogy a hatalmas emlősök rejtekhelyét felkutatassák, rendszeres repülőgépjáratokat kívánnak létesíteni az uszó szigetek között. A kísérlet kevező anyagi eredményekkel kecsegtet.

Harcias völegényjelölt. Szatmár. Saját tud. *Dunca Györgyöt*, a folyammérnöki hivatal tisztviselőjét magánlaksértésért feljelentette házigazdája, *Nagy Károly* nyug. pénzügyi tisztviselő. Nagy feljelentése és a vádirat szerint *Dunca* feleségül kérte házigazdájának *Nagy Viola* nevű leányát. A szülők azonban a legáltalánosabban megtagadták beleegyezésüket a házassághoz s hogy leányukat megkímélik a fiatalember állandó ostromától, elköltözték Magyarországon élő rokonaihoz. Szerelmi felhevültségében *Dunca* fenyegető leveleket küldött *Nagy Károlynak*, sőt állítólag egy alkalommal revolverrel a kezében berontott *Nagy* lakására és megfenyegette, hogy lelvi, ha nem adja hozzá a leányát. Néhány tanu kihallgatása után a törvényszék felmentő ítéletet hozott azzal az indoklással, hogy nem látja bebizonyítottnak a vádat *Dunca György* ellen. Az ügyész megnyugodott, míg a magánvadásztiszt fellebbezést jelentett be.

MINDEN előfizetőnknek, aki az Erdélyi Lapok számára egy új, legalább egy negyedévi díjat előre kifizető előfizetőt szerez, ajándékkönyvet adunk.

— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések** eseteinél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz kitünő háziszser, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** víz öreg embereknel is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Öngyilkosság Érmelléki tudósítónktól. Diószeg községben egy *Szabó István* nevű 42 éves asztalosmester két revolverlövéllyel vetett véget életének. Egyik golyót a szívébe, másikat bal szemébe röpítette. Hátrahagyott levelében régi idő óta fennálló tüdőbaját jelelte meg az öngyilkosság okául.

Felmentették a szatmári diákok halál-légiójának vádlottjait. Jelentettük, hogy a szatmári sziguranca letartóztatott két hónap előtt egy felsőkereskedelmi iskolás magyar fiút, azzal a váddal, hogy „Trianoni Halál-légió” címen egyesületet alakítottak a régi Magyarország visszaállítására. Talán sehol a világon komoly emberek komolyan nem vettek volna ilyen bornirtságot, de a sziguranca beállításának mégis az lett a következménye, hogy a vizsgálóbíró a jelentések alapján mindhárom letartóztatott. Két hónapi vizsgálati fogás után kedden került az ügy a törvényszék elé, amely mindhárom diákot a vád és következményei alól felmentette és azonnal szabaddá helyezte. A magyar közönség nagy megkönnyebbüléssel fogadta az ítéletet, mert kezdettől fogva meg volt győződve, hogy a vádnak értelmi szerzője *Greco Joan* keresk. iskola igazgatójának túlfutott nacionalizmusa, akitől a diákok egyebet se hallottak, mint hogy a magyarok barbárok, a kultura legalacsonyabb fokán állanak és még a csecsemőket is kardélre kellene hányni, hogy ne legyenek többé a földön stb. stb. De gúnyolta azokat a román diákokat is, akiknek édesanyja magyar nemzetiségű. A diákok védelmét dr *Südy Tibor*, a Magyar Párt főügyésze, dr *Tevli József* és dr *Chereches Stefan* ügyvédek látták el. A vádat dr *Nagy Joan* ügyész képviselte. A főtárgyalás elnöke dr *Popu Alexander* volt, aki a vádlottak kiskorúságára való tekintettel zárt-tárgyalást rendelt el. A felmentő ítéletet az ügyész megfellebbezte.

Áprilisi tréfából agyonlőtték Hitlert. Belgrádból jelentik: A *Novosti* című belgrádi lap április elsején rendkívüli kiadást dobott ki a utcára, amely nem kisebb eseményről számolt be, mint hogy *Hitler Adolfot* Berlinben meggyilkolták. A nagy szenzációt keltő jelentés szerint a merényletet reggel 8 óra negyven perckor követték el a német kancellár ellen, akit egy ismeretlen tettes három revolverlövéllyel agyonlőtt. A híradás elmondja, hogy ez a merénylet nyilvánvalóan kommunisták műve. Az első pillanatra is megbízhatatlannak látszó jelentés, amely a rendkívüli kiadás révén pillanatok alatt közismertté vált a jugoszláv fővárosban, csaknem pánikszerű izgalmat keltett. A legérdekesebb, hogy a *Novosti* szenzációs híradásáról, amely nyilvánvalóan otromba áprilisi tréfának készült, nem tesz említést egyetlen belgrádi lap sem, de nem is cáfolja azt.

A HOTEL CENTRAL

mindazok számára, akik hosszabb ideig óhajtanak Kolozsvárt tartózkodni,
penzió árakat állapított meg:

3-szori étkezés, kiszolgálás, szoba

egy személy számára Lei 220.—
két „ „ „ 370.—

Hideg-meleg víz.

Központi fűtés.

FIATALOK

Rovatvezető:
BÉLTEKY LÁSZLÓ

Kétszázötven főiskolai hallgató

gyűlt egybe múlt vasárnap a kolozsvári Ref. Teológia dísztermében. És pedig református mind a kétszázötven: egyetemi hallgatók és teológusok. Nagyméretű, már külsőségeiben is hatásos találkozó volt ez, a kolozsvári ref. főiskolások szervezeti életében minden kétséget kizáróan határozó állomás. Megmozdulásuk, amely egyesületükben nyitabb, biztosabb állásfoglalást, lendületesebb, jobban körvonalazott munkarendet sürgetett, új fázisát hozta meg mozgalmuk kibontakozásának, amelyről rövidesen tiszta képet kell nyernünk.

Valójában, kívülről nézve, az történt, hogy konferencia-napjuk délelőttjén előadásokat hallgattak és érdekes vita folyt az idealizmus csödjéről, azonban a nagyobb jelentőségű dolgok délután folytak le: *Makkai Sándor, az erdélyi reformátusok püspöke* jött el az ifjúság közé, ő tartott előadást és előadásában szigorú kritikát gyakorolt az ifjúság eddig mutatott törekvései, mozgalmi felett. *Tisztultabb nemzeti érzést kívánt az ifjúságtól, amelyhez csak igazabb történelemszemlélet útján lehet eljutni; egységesebb, átfogóbb szervezkedést sürgetett, amely gátat vet a szélszóródásnak, mert éppen ebben áll a világnézeti fronton fennjörgő veszély; végül a református élet-szemlélet érvényesítését követelte erélyesen a főiskolás életben és munkában.* Ebből a szempontból bírálva mondott lesújtó véleményt a református főiskolások eddig végzett falumunkájáról. Mert szerinte, elméletekben elfulladó munka volt, elméletet vittek a faluba, ahova éppen kész elméletekkel sohasem szabad közeledni. Az előadást a főiskolások részéről a hozzászólások tömege, még pedig nagyrészt szembehelyezkedő hozzászólások követték. S talán, ha a sok só között a lényeg nem egyszer elsikkadt is, mégis leszámolás történt sok mindennel: az eddig járt utak célravezetőségében megingott a hitük, jobban összefogott szervezeti kell, amely *szociális és kulturális kérdésekben biztosabb irányítást* képes adni.

Itéletünk szerint e megmozdulásnak *feltétlenül be kellett következnie, Vártuk is már. Mert, míg egyfelől — kívülről ható tényezőként — éppen a marxisták előretörése élesíti a zártabb szervezkedés szükségességét, addig, másfelől, odaértelődött a helyzet, hogy ma már pusztán főiskolások kérdéseken túl, a fiataloknak tevékenyen részt kell venni egész magyarságunk szociális és kulturális átszervezésében: e halasztást nem tűrő, küldetéses munkában.*

Tudjuk, hogy kisebbségi magyarságunk élete elhatározó módon a felekezeti belső megszervezettségén épül fel. Kikerülhetetlennek látszik tehát ifjúságunknak is felekezeti alapon való erős összefogása. Erre terelte a fejlődést az is, hogy a román főiskolai törvény áthághatatlan akadályokat gördített annak a gondolatnak és minden kilátástalanságában szívósan vitt küzdelemnek útjába, amely a magyar főiskolai hallgatókat egyetlen közös szervezetbe akarta tömöríteni.

Azonban egyetlen pillanatig sem kell attól tartanunk, hogy ez az erélyes felekezeti öntudatraébredés és szervezkedés — higgadt és megfontolt vezetés alatt — szétválasztó árkokat vonna az ifjúság sorai közé. Mert úgy az ifjú katolikusok, mint a református főiskolai hallgatók szervezetének belső megerősödése csak egész magyarságunk erőinek gyarapodását fogja elősegíteni és — minden reményünk szerint — azt is fogja szolgálni.

Tisztán körvonalazott és ugyanakkor radikális meglátású szociális és egységes kulturális program megalkotása a legközvetlenebb cél. Ezek a belső szervezeti folyamatok, szerintünk, helyes irányban csak ide vezethetnek. S eljön az idő, amikor az a Magyar Párt,

amely most csupán politikai funkciót tölt be, a keresztény egyházakon felépülő gazdasági és társadalmi feladatokat fogja vállalni és erre nyújt szervezeti keretet.

Ebben a kérdésben a mai ifjúságnak felelősséget és kötelességeket kell éreznie. Amint-hogy ezt munkálja már frissen vágott úton az erdélyi ifjú katolicizmus és ide mutatnak a Magyar Kisebbség hasábjain bemutatkozó fiatalok írásai is. Eppen ezért bízunk benne, hogy az elkövetkező munkaévben a református, katolikus és unitárius főiskolai hallgatók egyaránt — most már belső válságok leküzdése után — törekvéseiket oda fogják irányítani, hogy mielőbb létrejöhessen az erdélyi ifjúság egységes, keresztény-magyar frontja.

Kekel Béla.

Jancsó Bélát doktorrá avatták

A kolozsvári tudományegyetemen április elsején avatták az orvostudományok doktorává Jancsó Bélát, a magyar egyetemi hallgatók egyik legdolgosabb és legképzettebb vezető egyéniségét. Jancsó igen érdekes doktori dolgozatot írt az 1742—43. évi erdélyi kolera-járványról, annak kiterjedéséről, az ellene való védekezésről, a népléleknek a járvánnyal szemben való viselkedéséről. Egykori levelekből gyűjtött össze igen gazdag okmánytárat, amelyekről a bíráló professzorok is megjegyzik, hogy új, az orvostudomány előtt még ismeretlen adatokat foglal magában.

Az orvostörténelmi irodalomnak mindenestire becses nyeresége ez a dolgozat, amely nemcsak orvostudományi szempontból, de kulturális, társadalomtudományi és tömeglélektani vonatkozásai miatt is figyelemre méltó. Mindenestire jó példamutatás, hogy az orvostudományon keresztül is hogyan lehet Erdély multjába és jelenben is élő tömegkérdéseibe behatolni, s a kulturális orvostudományi oldalról is hogyan lehet gazdagabbá tenni.

Dr Jancsó Béla ilyen tartalmas munkásság révén jutott az orvosi diplomához. Küzdelmes volt orvostanhallgatói pályája, mert három évet a tudományozásból már Magyarországon hallgatott, azonban ottani egyetemi éveiből itt egyet sem számítottak be, s így az ötéves orvosi tanfolyamot teljesen újból kellett kezdenie. Jancsó még ezenfelül az itteni magyar egyetemi hallgatók önképző és önszervező társadalmi tevékenységében is igen odaadóan részt vett, s társai bizalmából vezetője is volt egyes ifjúsági szervezeteknek. Értékes tapasztalataival bizonyára ezután is útmutatója és segítője lesz a román főiskolák magyar ifjúságának, valamint az egész újnövésű erdélyi magyar nemzedéknek.

Előadás a Majláth-Körben

A PEDAGÓGIAI SEMINÁRIUM munkájában a kulturális kérdés-csoport tárgyalásának lezárása után sorra került a világnézeti probléma-kör. Márton Áron ifjúsági prézes és akadémiai szónok tartott előadást nagyszámú hallgatók jelenlétében, fokozott érdeklődéssel kísérve. „*Világnézet és nevelés*” címmel. Előadásának gondolatmenetét a következőkben foglalhatjuk össze: A világnézet legáltalánosabb fogalmazásában a lét és az élet egységes koncepciójának a megteremtésére irányuló törekvés. Felelet-adás a két nagy kérdésre: honnan és hová? Nevelés alatt pedig azt a törekvést értjük, amely a bontakozó életet mindig a fejlődés egy magasabb és tökéletesebb fokára akarja segíteni. Minden komoly pedagógia a nevelésnek, mint jelenségnek az utolsó hordozóját és törvényeit kutatva metafizikai ponthoz jut el. Csak ez a meta-

fizikai pont a valóságban legtöbbször pantheista (monista) világszemléletre mutat vissza. A monista világnézetben pedig az objektív világ azonos a szubjektív világgal. Az ember fejlődését is a törvényeknek ugyanaz a szükségszerűsége végzi, mint a természetét. *Már pedig a nevelés fogalmában már benne van, hogy az objektív világnak a fejlődésben lévő emberre gyakorolt hatásait egy szubjektív akaratnak kell szabadon, céltudatosan irányítani.* Vagyis magának a nevelés jelenségének a tárgyilagossága vizsgálata világnézethez és pedig a keresztény dualizmushoz vezet, mert: 1. megköveteli az objektív világgal szemben a szubjektív világeletét; 2. a kényszerrel szemben a szabad akaratot; 3. az anyaggal szemben a szellemi valóságot és 4. az objektív világ kaotikus behatásainak a célirányos rendezésére az akaratot hordozó értelmes lényt, legutolsó fokon a személyes Istent.

Adományok

a kolozsvári diákbálra

Kolozsárról: dr Patay József 100, dr Biró Ven-
cel 200, Akontz Miklós 100, báró Bánffy Dániel
300, Zsombory László 200, Thuróczy Albert 160,
Cseke Domokos 50, Nagy József 50, dr Varga Béla
50, dr Kiss Elek 100, Váry Albert 100, ifj. Hadházy
Sándor 20, Gálffy Lőrinc 100, Benkó Gábor 100,
dr Kristóf György 100, Mester Mihály 100, Husz
Ödön 100, dr Csutak Mihály 200, dr Szász Ferenc
100, dr Bartha Ignác 100, dr Guzner Miklós 100,
dr Lusztig Jenő 100, Gyarmathy Árpád 100, dr
Boila Romulusz 200, Deák Ferenc 50, Gönczi
László 100, Tárca Bertalan 50, dr Csák István 40,
Kolozsvári Iparos Egylet 100, dr Nagy László 100,
dr Ötvös Lajos 100, dr Cseke Vincze 100, dr Orient
Gyula 100, dr Dániel Elemér 100, dr Tulogy János
50, Miklós Viktor 50, dr Szigethy Imre 100,
Biró Mózes 50, dr Ferenc József, Csergő Benedek,
Szabó Jenő, Lukács Dénes, dr Sárdi Elemér, dr
Feszt György, dr Jancsó Ödön, dr Deák Gyula,
dr Óváry Elemér, dr báró Wesselényi István, Mész-
Károly, dr Gspann Károly 100—100, dr Gaál
Kelemen 50, özv. Szalontay Mártonné 100, Demeter
Ferenc 300, özv. Györgyfalvi Sándorné 200, Bi-
linsky N.-né 200, Moll Elemér 100, dr Dávid Mi-
hály 300, Mihály István 100, dr Moroiu Gheorge
200, dr Király Géza 500, dr Simon Zoltán 100, dr
Ridély Ervin 200, Urmösi József 100, dr G. Marti-
nescu 200, dr Mártonffy László 100, özv. Eperjessy
Dénesné 500, dr Konrádi Dániel, dr Mátyás Má-
tyás, dr Hatieganu Juliu, dr Elekes Miklós, dr
Dsida Aladár, Frána Péter, dr Kiss Mór, Varga La-
jos, Merza Gyula, Babesák Gerő, Póczy Mihály,
Brüll Emánuel, Borbáthy Ignác 100—100, gróf Te-
leky Ernő 150, dr György Lajos 200, dr Wildt Józ-
sef 100, Márton Áron 500, Cservényi Albin 100,
Mondik Pál 100, Ocskó Lajos 100, Visegrádi Lajos
200, Csoperti Lajos 150, dr Rózsa József 100,
Roos József 100, Puskás Lajos 100, Rácz József 200,
Uitz Mátyás, Schenker Lajos, Sándor Ferenc, Tár-
kányi György, Konez Rudolf, Finta Gerő, Scheffer
László 100—100, Keszed Albert 50, Biró Ferenc
100, Hargithay Bertalan 250, dr Dóbo Ferenc 100,
Ritoók Lajos 200, Layda Jenő 100, dr Hintz
György 100, dr Kopár Gerő 200, dr Boronkay Béla
50, Gilovics Ferenc 100, Hadady György 100, Ho-
rosz Ignác 40, dr Schilling Dezső 500, dr Müller
Herman 100, dr Porsche Ferenc 100, dr Szegő Imre
50, Morvay Zoltán 150, özv. Barkóczy Sándorné,
Deutsch Lipót, Eröss Lajos, dr Böszörményi Sándor
100—100, dr Szentkirályi Sámuel 150, Szakács
Gusztáv 50, dr Ferenczi Sándor 40, Kádhegy Tibor,
dr Erlich István, dr Szabados Sándor, dr Jonescu
Bujor 100—100, dr Ferenc Áron 300, Olajos Domo-
kos 100, Lukács Ferenc 200, Csifó Salamon 100,
Bartalis István 200, gróf Teleki Ádám 200, dr
Groisz László 200, Czink József 500, Sigmund Test-
vérek 60, Benedek Zoltán 100, Vásárhelyi Boldizsár
100, dr Várady N. 70, Bence Bogdán 20, Petrán N.
300, dr Elekes Albert 100, Szentimrei Jenő 100,
Kocsy Andor 100, Kompánék János 200, Zikeli
Mihály 200, S. M. I. 200, Boér István 500, Schlett
Andor 100, Paul Mária 200, Botós József 100 lei

SPORT

Megsemmisítették a NAC-Universitatea mérkőzést

A Nemzeti Bajnokság rendszerének megváltoztatását kéri a Ripensia

Bukarestből jelentik: Az FRFA legutóbbi ülésén a következő határozatot hozta:

1. A NAC — Universitatea kolozsvári mérkőzésének újrajátszása mellett döntött a bukaresti szövetség. Mint ismeretes, a mérkőzés a NAC 2:1 arányban nyerte meg. A mérkőzés végén vígasképpen a kolozsváriak jól elverték a NAC futballistáit. Az „U”-t a szövetség ezért pénzbírsággal sújtotta. Az Universitatea megővta a mérkőzést Glanczmann — szerintük — igazolatlan szerepeltetése miatt. Ugyan- is Glanczmann egyszerre írt alá igazoló lapot a bukaresti Macabi és a NAC részére. A szövetség már többször tárgyalta az ügyet, míg most a újrajátszás mellett döntött. A NAC álláspontját még nem ismerjük, de ha ismét lejátszák a mérkőzést és azt elveszti a NAC, vajjon akkor is megverik Kolozsváron?

2. A Balkán-Olimpia megszervezése céljából egy védnöki bizottságot alakítanak,

amelynek tagjai: a közoktatás és közegészségügyi miniszter, a miniszterelnökségi és külügyi államtitkár, Bukarest főpolgármestere, rendőrprefektusa stb.

3. A Ripensia engedélyt kap egy külföldi tura lebonyolítására.

4. A Ripensia javaslatot terjesztett elő a Nemzeti Bajnokság rendszerének megváltoztatására. A javaslat szerint egy csoportban 14 csapat küzdene. A Ripensia ezen kérelmét anyagi kényszerre alapítja. Ugyanis az a hat mérkőzés, amit egy-egy csapat lebonyolít, nem elegendő, mivel a csapattal járó kiadások rendkívül nagyok.

Stean (Csernovic) a Keleti-liga képviselőt követeli a Nemzeti Bajnokságban, mert mint ismeretes, ebből a ligából egy csapat sincs bevéve.

Az FRFA bizottságnak adta ki a javaslatot tanulmányozás végett.

Tricolor—Soimii 1:1 (1:0). Nagyszebenből jelentik: A nemzeti bajnoki küzdelmek keretén belül találkozott a két csapat. A ploesti Tricolor tavaly 4:0-ra győzött, most a döntetlennel is meg kellett elégednie. Theil (Segesvár) bíró vezetése mellett, csunya, erős időben folyt le a mérkőzés. Góllövők: Stefanescu, illetve Băicoianu.

Harmincöt éves a marosvásárhelyi MSE. Marosvásárhelyről jelentik: A Székelyföld sportéletének nagy ünnepe volt vasárnap. A marosvásárhelyi MSE ünnepelte fennállásának harmincötödik évfordulóját, többszáz főnyi közönség előtt tartott közgyűlést. A gyűlés beszámolóiból rendkívül munkás sporttevékenység bontakozott ki. Főleg az uszszakosztály ért el nagy sikereket, ami leginkább a tagjai által elért 14 országos rekordban nyilvánult. Komjáti József tett jelentést a szép eredményről. Az összes szakosztályok jelentései és pénztári beszámolóit után megejtették az új választást. Elnök Teleky Domokos gróf, alelnökök Szigyártó Gábor és Nagy Jenő, főtitkár Vadady F. Károly, titkár Nánassy János dr és Csont Samu, pénztáros Kreczek Gyula, háznagy Kakucs Endre, sajtóelőadó pedig Benczel Béla lett.

Az olasz—magyar tennismérkőzés április 21., 22. és 23-án lesz Budapesten.

Magyarország profibajnokságában a Ferencváros vezet. Budapestről jelentik: A Hungária kétszeres veresége (Ujpest és Booskai) után már csak a Ferencváros és az Ujpest „futott” holtversenyben a bajnokságért. Vasárnap azonban az Ujpest is kikapott a debreceni oroszlanbarlangban a egyszerű formában levő és Eörsyvel megerősített Booskaitól. A Ferencváros és a Hungária győzött. Az élcsoport így ismét elkülönült. A tabella a következő:

1. Ferencváros	16	12	3	1	67:16	27
2. Ujpest	16	11	3	2	64:27	25
3. Hungária	16	10	4	2	56:23	24
4. III. ker. FC.	16	9	3	4	56:26	21
5. Budai „11”	16	7	5	4	31:30	19
6. Booskai	15	7	3	5	30:26	17
7. Kíspeszt	16	3	6	7	34:48	12
8. Nemzeti	16	4	4	8	28:43	12
9. Szegedi FC	16	4	4	8	24:38	12
10. Attila	16	4	1	11	21:39	9
11. Somogy	15	1	3	11	17:43	5
12. Soroksár	14	2	1	11	17:66	5

Vidéki főmegbízottaink: Arad: Brunner Lajos, Str. Bucur (Eötvös) 7. Brassó: Paulusz Ferenc Közép-utca 59. — Bukarest: Jávör Béla, Str. Matei Basarab 10. — Csíkszereda: Albert István. — Gyergyószentmiklós: Ferenczy Árpád. — Kézdivásárhely: Földi István, Piata Reg. Maria 24. — Kolozsvár: Dr Sulyok István, Fő tér 13., emelet. — Marosvásárhely: Elekes Pálné, Fő tér 60. szám. — Nagykároly: Sultész József, Str. Gen. Mosoiu 21. — Szatmár: Rencz Antal, Karitászkönyvkereskedés. — Temesvár: Missió kegytárgyüzlet, Püspöki-palota, Str. Lonovics 1. — Zsilvágyi képviselő: Molnár Sándor, Petroseni. — Magyarországi képviselet: Dr Léber János, Budapest, I. Fehérvári-út 78. Telefon aut. 58-8-83. — Minden lapunkkal kapcsolatos ügyben tessék nevezettekhez, vagy a többi városokban levő bizományosainkhoz fordulni.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Készült a Székelyföldi Nyomda Rt. környegében Oradea (Nagyvárad) Str. Carol II. No. 5.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 80 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.

Alkalmazás

Főnítudó min. enest hosszú bizonyítvánnyal teljessek. Ritoók-u. 16. sz.

Gyermekgondozónó csecsemőápolásban több évi gyakorlattal alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Jól főző perfekt minden szakácsné jó bizonyítvánnyal állást keres bejárni vagy állandóan elsőjére. Szaniszló utca 35 sz.

Adás-vétel

Perzsaszőnyegek minden méretben legolcsóbban beszerezhetők. Teleky-u. 56. Csekő.

Eladó egy kettes számú Wertheim penzszekrény, egy írógép és a Pallas-Lexikon 18 kötet. Tenkén Dr Bernáth Lajosné. A lexikonok szerkesztőségünkben megtekinthetők.

Egy 12-ös jókarban lévő gyorsajtó kedvező feltételek mellett eladó. Cím Kalmár Nándor, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc) No. 40.

Lakás

3 szobás komfortos utcai lakás május 1-re kiadó Str. Oltenia (Csengeri-u) 9. Ugyanott fióndendron és fikusz eladó.

Egy utcai szoba mellékhelyiségekkel Május 1-re kiadó Damjanics utca 20.

Kiadó május 1-től három parkettes szobából, fürdőszobából, pincéből és mellékhelyiségekből álló lakás str. Caragiale (Nyárya-u) 1. u. Megtekinthető bármely napon d. u. 3 és 5 óra között.

Kapualatti utcai bútorozott szoba előszobával kiadó, Lukács György-u. 7.

Kiadó szülő aljában két-szobás, alkoves lakás fürdőszobával május 1-re. Berkovits-u. 38.

Két szobás, modern lakás május 1-re kiadó. Szaniszló-utca 27.

Egy- és kétszobás lakás, Bunyitai liget végén, csoda olcsón kiadó. Hadady Dánielné, Helga-üzem mellett.

Legszebb leány-könyvek

CSABA MARGIT: *Amit a serdülő leánynak tudnia kell.* — — 100 lei
GERELY JOLÁN: *A mai leányok utja* — — — 120 lei
JÁMBOR LASZLÓ: *Levelek húgomhoz I-II-III. rész.* füz. 120, kötve 160 lei

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

MARCZELL MIHÁLY Dr.

A BONTAKOZÓ ÉLET

című 8 kötetes neveléstani munkájának I., II., III-ik kötete.

I. kötet: **„Az egyéniség összetevői”**
II. kötet: **„A lélek megismerésének művészete”**
III. kötet: **„A gyermek- és serdülőkor lelki képe”**

Minden kötet igen szép, erős, teljes vászonkötésben.

Nevelőknek, szülőknek, iskoláknak, nevelőintézeteknek nélkülözhetetlen segédkönyv: a felnőtt ifjúságnak pedig az önévelés vezérkönyve.

Egy-egy kötet ára 280 Lei.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.